

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2021-2028

Puck 2020

Spis treści:

I.	Znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie Puck.....	3
II.	Podstawa prawna Strategii.....	3
III.	Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.....	5
IV.	Ustawy z obszaru polityki społecznej.....	7
V.	Zasady pracy nad Strategią.....	14
VI.	Diagnoza.....	14
	IV.1. Informacje ogólne o gminie.....	15
	VI.2. Sytuacja demograficzna.....	16
	VI.3. Rynek pracy i pomoc społeczna.....	18
	VI.4. Wsparcie rodziny.....	24
	VI.5. Współpraca w środowisku lokalnym.....	28
	VI.6. Edukacja.....	31
	VI.7. Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnością.....	33
	VI.8. Uzależnienia.....	37
VII.	Analiza SWOT.....	45
VIII.	Cel główny i założenia Strategii.....	51
IX.	Cele strategiczne i operacyjne.....	52
X.	Realizacja i źródła finansowania Strategii.....	63
XI.	Monitoring i ewaluacja.....	63

I. Znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie Puck

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Puck jest określenie priorytetów dla rozwoju społecznego na najbliższe lata oraz zidentyfikowanie wyzwań, którym gmina będzie musiała sprostać w tym okresie.

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Puck jest niezwykle ważne. Zawarta jest w nim wizja rozwoju gminy w obszarze szeroko rozumianej lokalnej polityki społecznej. Ma ona przełożenie na poziom życia wszystkich mieszkańców.

Na standard życia istotny wpływ ma nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych, ale też równy dla wszystkich dostęp do szeroko rozumianych usług społecznych. Na zadowolenie mieszkańców w dużym stopniu wpływa dostęp do edukacji, usług pomocowych oraz też usług społecznych adresowanych do odbiorców z różnych grup jak również dostęp do pośrednictwa pracy.

Rozwój usług społecznych jest zgodny z nurtem aktywnej polityki społecznej. W działania we wszystkich płaszczyznach życia społecznego powinni być zaangażowani mieszkańcy gminy, co spowoduje budowanie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego w gminie. Szczególną uwagę należy zwrócić na włączenie społeczne grup defaworyzowanych i rozwój dla nich właściwych usług. Dla realizacji wizji i celów strategii niezbędna będzie profesjonalizacja kadr odpowiednich instytucji, ale też podmiotów współpracujących np. podmiotów ekonomii społecznej i NGO-ów.

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Puck i po spotkaniach z przedstawicielami instytucji, organizacji społecznych i ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy, przyjęte zostaną obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie.

II. Podstawa prawna Strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1876),
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku poz. 2277),
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku poz. 852 z późn. zm.),

- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 218 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1057),
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 685),
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 821),
- ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1327),
- ustawą z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 910 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1398 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku poz. 300 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 111),
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1297),
- ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 808 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku poz. 2133),
- ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 833 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 176),
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1409),
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 426 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku poz. 1205 z późn. zm.),
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku poz. 2407),
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku poz. 1329).

III. Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

1. Zgodność ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Puck jest zgodna z zapisami Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Cele niniejszej Strategii są spójne z następującymi celami strategicznymi Strategii Wojewódzkiej:

- właściwie funkcjonująca rodzina,
- integrująca rola polityki społecznej,
- aktywni seniorzy,
- włączenie społeczne osób niepełnosprawnych.

2. Zgodność z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia oraz do wzrostu spójności społecznej.

Cele Gminnej Strategii są zgodne z następującymi celami operacyjnymi Krajowego Programu:

- Usługi dla aktywności i profilaktyki – wykluczenie społeczne dzieci i młodzieży,
- Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin
- Aktywna osoba i zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko,
- Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
- Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

3. Zgodność z Rządowym Programem na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

Cele niniejszej Strategii pokrywają się z celem głównym Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych: Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną oraz celami szczegółowymi:

- Zwiększenie różnorodności i poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych,
- Tworzenie warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej,
- Rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej, w tym upowszechnianie wolontariatu, partycypacji w procesach decyzyjnych, w życiu społecznych, w tym udział osób starszych w kształtowaniu polityki publicznej,
- Zwiększenie dostępności, podniesienie jakości usług społecznych oraz wspierania działań na rzecz samopomocy i samoorganizacji.

4. Zgodność ze Strategią Rozwoju Kraju 2020.

Niniejsza Strategia jest zgodna z priorytetami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Kraju, w tym z celami:

- Rozwój kapitału ludzkiego (w tym: zwiększenie aktywności zawodowej),
- Integracja społeczna (w tym: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych),
- Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (w tym: podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, zwiększenie efektywności systemu usług publicznych).

5. Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Dokument obejmuje zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.

Przyjmuje się, że proces wdrożenia Strategii będzie obejmował takie kierunki działań jak:

- różnorodne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym,
- rozwijanie i promocja indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy,
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego, ułatwienie działalności organizacji obywatelskich.

Działania Gminnej Strategii są zgodne z powyższymi kierunkami działań.

6. Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Głównym celem SRKL 2020 jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Puck wpisuje się w cele szczegółowe Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, takie jak:

- wzrost zatrudnienia,
- wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

7. Zgodność z Programem Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

„Europa 2020” to strategia wzrostu społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE). Gminna Strategia wpisuje się w dwa z pięciu celów rozwojowych Programu:

- podniesienie poziomu wykształcenia zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę,
- wspieranie włączenia społecznego zwłaszcza przez ograniczenie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

8. Zgodność z projektem Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

Projekt Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 stanowi załącznik do Uchwały nr 914/190/20 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 15 października 2020 roku.

Cele niniejszej Strategii są spójne z celem strategicznym projektu: Otwarta wspólnota regionalna, który realizowany jest poprzez działania określone w ramach celu operacyjnego Wrażliwość społeczna:

- Rozwój usług społecznych (w tym kadry i infrastruktury), w szczególności w formule zdeinstytucjonalizowanej, przy wykorzystaniu potencjału PES i NGO, na rzecz rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych oraz seniorów,
- Likwidacja barier instytucjonalnych i fizycznych w dostępie do wszystkich usług publicznych, m. in. poprzez stosowanie zasad projektowania uniwersalnego,
- Aktywizacja i (re)integracja społeczna oraz zawodowa osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunów, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, kobiet, dzieci i młodzieży,
- Realizacja programów w zakresie: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami, rozwoju ekonomii społecznej, współpracy z NGO, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej,
- Rozwój instytucjonalny NGO i PES ukierunkowany na: tworzenie stabilnych miejsc pracy, profesjonalizację kadry, rozwój sieci centrum organizacji pozarządowych, wzmocnienie zasobów (w tym majątkowych) i urynkwienie,
- Wdrożenie mechanizmów kompleksowego wsparcia aktywności obywatelskiej i wolontariatu.

IV. Ustawy z obszaru polityki społecznej

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej określa dla gmin szereg zadań, w tym zadania własne o charakterze obowiązkowym, zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należą:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą gmina realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy należą:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 („dobry start”).

3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę następujące zadania:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji zadań opracowuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania własne gminy, do których należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa tryb, zasady i formy zlecenia przez organy administracji publicznej organizacjom pozarządowym zadań publicznych.

Ustawa określa sferę zadań publicznych, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom, a mieszczą się w niej, między innymi zadania w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalności charytatywnej,
- ochrony i promocji zdrowia,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

W celu realizacji zadań organ stanowiący gminy uchwała roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz może uchwalić wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego, zgodnie z którą jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w porozumieniu z podmiotami leczniczymi, udzielającymi świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej, organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. oparcie społeczne polega w szczególności na:
- podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia,
 - organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji,
 - udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Gmina realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Dodatkowo ze środków własnych gminy, rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka oraz biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w zakresie świadczeń na rzecz rodziny, ustanowić dla osób zamieszkałych na terenie jej działania inne, dodatkowe świadczenia na rzecz rodziny.
- Świadczeniami rodzinnymi są:
- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
 - świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
 - zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
 - świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b;
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
 - świadczenie rodzicielskie.
9. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa:
- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji,
 - zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Z kolei podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa na świadczenia rodzinne oraz z dochodów własnych gminy.

10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” obejmuje swoimi działaniami pełną pomoc w celu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie ich rodzin. Dodatkowo przewiduje również pomoc dla kobiet w okresie ciąży (w tym powikłanej), porodu i połogu oraz rozwój wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi. Program zapewnia podniesienie jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej, zwiększenie efektywności i dostępności do rehabilitacji dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, powstałych w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu. W programie przewidziane jest również wsparcie dla rodzin w opiece nad osobą niepełnosprawną.

Do zadań gminy wynikających z ustawy należy:

- informacja oraz poradnictwo prawne dla kobiet w ciąży,
- usługi opiekuńcze w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży,
- wypłata jednorazowego świadczenia 4 000 zł za urodzenie niepełnosprawnego dziecka,
- wsparcie dla organizowania miejsc w żłobkach i przedszkolach dla niepełnosprawnych dzieci,
- opieka wytchnieniowa oraz wsparcie dla rodzin osób niepełnosprawnych,
- asystent rodziny.

11. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwana „Programem Rodzina 500+”, wprowadziła nowe świadczenie, którego celem jest wsparcie finansowe rodziców w zaspakajaniu potrzeb życiowych w wychowywaniu dzieci. Świadczenie dedykowane jest rodzinom wychowującym dzieci do 18 roku życia.

Do głównych zadań gminy wynikających z ustawy należy:

- ustalenie prawa do przyznawania świadczeń,
- ewentualne żądanie zwrotu niesłusznie pobranych świadczeń,
- wypłata świadczenia.

Gmina realizuje zadania w zakresie świadczeń wychowawczych jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

v. Zasady pracy nad Strategią

W celu opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Puck Wójt Gminy wyznaczył osoby odpowiedzialne za prace przygotowawcze nad wyłonieniem obszarów, na bazie których będą postawione cele strategiczne, cele szczegółowe oraz kierunki działań. Wyznaczone osoby odpowiedzialne będą również za wyłonienie podmiotów wiodących przy realizacji poszczególnych kierunków działań. Z racji, że Strategia ma obejmować wszystkie obszary polityki społecznej to do wspólnej pracy przy opracowaniu projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Puck na lata 2021-2028 zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji, placówek, radni, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Poniżej skład grupy osób pracujących przy Strategii:

- Jerzy Tkaczyk – Zastępca Wójta Gminy Puck,
- Iwona Rumanowska – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku, członek Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Puck,
- Kamila Dettlaff – przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck, Przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Puck,
- Barbara Miłkowska – Dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Gminie Puck, członek Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Puck,
- Urszula Łepkowska – Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku,
- Hanna Czapp – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku,
- Małgorzata Kotarba – Asystent ds. profilaktyki społecznej Komendy Powiatowej Policji w Pucku,
- Brunon Ceszke – Główny inspektor ds. Kultury Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck,
- Jolanta Fiałkowska – Kierownik Zespołu ds. osób niepełnosprawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku,
- Izabela Tańska – Koordynator terapeuta Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Puckim Stowarzyszeniu Wspierającym Osoby Niepełnosprawne Umysłowo „Razem” w Pucku,
- Monika Wittbrodt Koordynator terapeuta w Środowiskowym Domu Samopomocy przy Puckim Stowarzyszeniu Wspierającym Osoby Niepełnosprawne Umysłowo „Razem” w Pucku,
- Wojciech Stamm – gerontolog, przedstawiciel organizacji pozarządowej.

VI. Diagnoza

Diagnoza została przygotowana z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji, którymi były dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dostępnych na stronie internetowej <https://bdl.stat.gov.pl/BDP/start>, informacje zbiorcze ze sprawozdań, zestawień, wniosków i rekomendacji przedstawicieli instytucji samorządowych oraz organizacji działających na terenie Gminy.

IV.1. Informacje ogólne o gminie

Gmina Puck jest gminą wiejską, leżącą w powiecie puckim. Gmina zajmuje powierzchnię 237,9 km², co stanowi 1,3% powierzchni województwa pomorskiego oraz 41,5% powierzchni powiatu puckiego. Gmina znajduje się w bliskim sąsiedztwie miasta Puck, będącym odrębną jednostką administracyjną. W skład gminy wchodzi 27 sołectw: Bładzikowo, Brudzewo, Celbowo, Darzłubie, Domatowo, Domatówko, Gnieźdżewo, Leśniewo, Łebcz, Mechowo, Mieroszyno, Mrzezino, Osłonino, Połchowo, Połczyno, Radoszewo, Rekowo Górne, Rzucewo, Sławutowo, Smolno, Starzyno, Starzyński Dwór, Strzelno, Swarzewo, Werblinia, Zdrada, Żelistrzewo. W gminie znajdują się miejscowości niesołeckie: Celbówko, Czarny Młyn, Kaczyniec, Mała Piaśnica, Sławutowko, Widlino, Wielka Piaśnica. Na terenie gminy wyodrębnione zostały 34 miejscowości. Zdecydowaną część powierzchni Gminy Puck zajmują użytki rolne zajmujące 61% terenu gminy, lasy zajmują 30,1% powierzchni a pozostałe tereny 7,8% ogólnej powierzchni gminy.

Gmina Puck graniczy z gminami: Krokowa, Kosakowo oraz gminami miasto: Puck, Reda, Wejherowo, Władysławowo.

Bliskość Trójmiasta i atrakcyjne położenie nad Zatoką Pucką przyciąga turystów.

Gmina korzysta z dobrego stanu środowiska, zasobów surowcowych oraz kaszubskiego dziedzictwa kulturowego.

W celu uzupełnienia danych statystycznych i opisowych oraz zagwarantowania pełnego obrazu w zakresie oceny problemów społecznych w gminie Puck, niezbędne było włączenie badania opinii wśród jej mieszkańców. Celem badania była diagnoza skali zagrożeń oraz problemów społecznych, poznanie mocnych stron gminy oraz czynników mogących wzmocnić gminę w oczach mieszkańców.

W badaniu zastosowano metodę CAWI (Computer-Assisted Web Interview) – badanie ankietowe wspomagane internetowo. Kwestionariusz został udostępniony na stronie internetowej od czerwca do października 2020 roku. O badaniu informowano rodziców uczniów szkół na terenie gminy i kierowano prośbę o ich wypełnienie. Łącznie, 204 osoby dorosłe z gminy Puck uzupełniły ankietę. Grupa respondentów nie jest reprezentatywna, wyniki są traktowane jako pogładowe.

Z uwagi na dostęp do danych z badania przeprowadzonego w 2013 roku część pytań zostanie przedstawiona porównawczo. Należy jednakże pamiętać o ograniczeniu wynikającym z doboru populacji i traktowaniu wyników pogładowo.

Wśród respondentów 93,6% stanowiły kobiety (191), a 6,4% mężczyźni (13). Pod względem wykształcenia 86 osób zadeklarowało wyższe (42,2%), 87 osób średnie (42,6%).

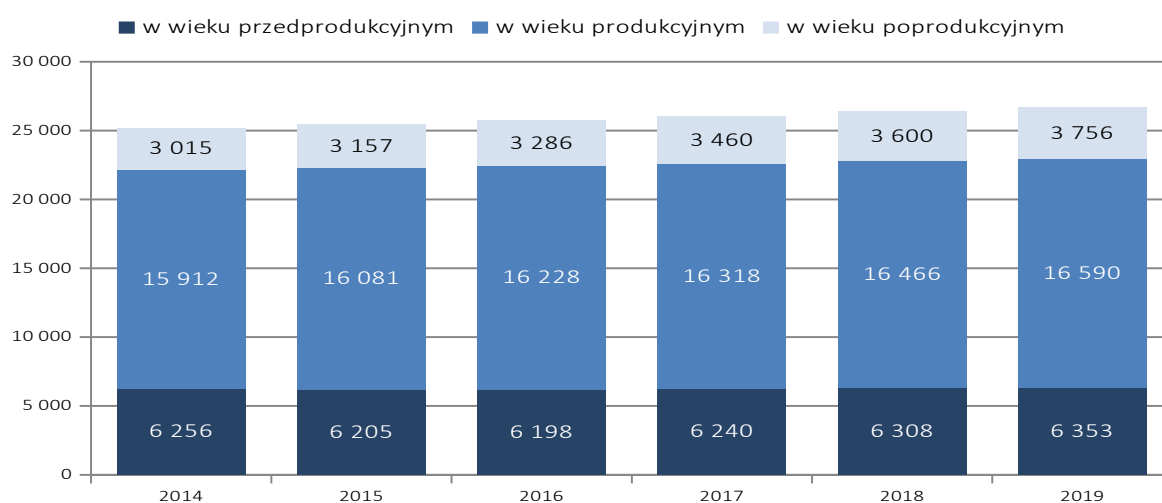
W składzie osobowym gospodarstw domowych są różne osoby, w tym zależne. 191 respondentów (93,6% wszystkich badanych) mieszka z dzieckiem/dziećmi w wieku 7-15 lat, prawie połowa respondentów (92 osoby, 45,1%) ma dziecko/dzieci w wieku 0-6 lat. Tylko co dziesiąty badany żyje w domu z dzieckiem/dziećmi w wieku 16-18 lat (24 osoby, 11,8%). Osobami zależnymi mogą być osoby starsze, w ankiecie ¼ ankietowanych żyje wspólnie z osobą/osobami w wieku 60 i więcej lat w domu.

VI.2. Sytuacja demograficzna

Opis struktury demograficznej mieszkańców Gminy jest ważnym elementem określania i szacowania potrzeb mieszkańców i w konsekwencji kierunków interwencji. Przedstawione dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

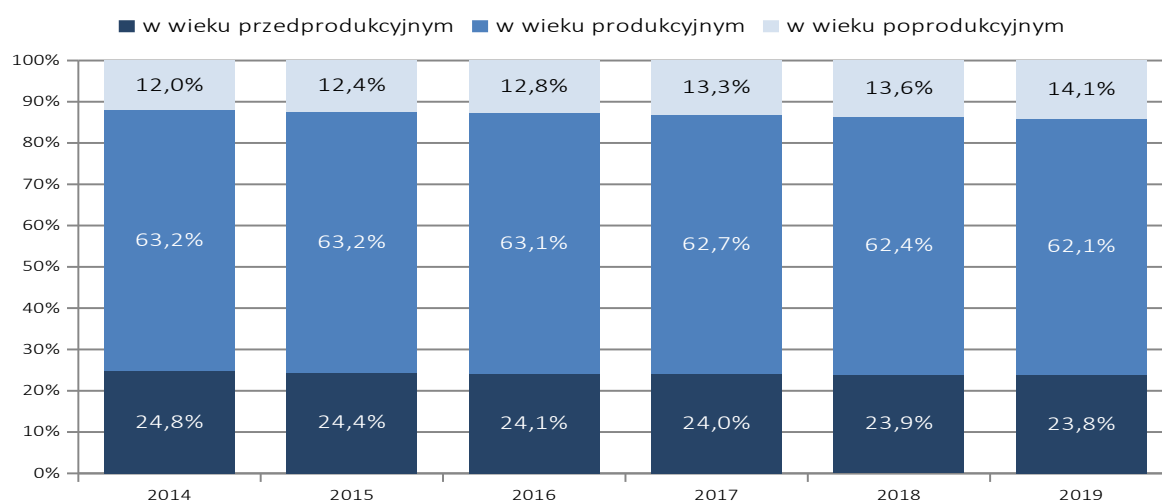
W ostatnim dniu 2019 roku gminę Puck zamieszkiwało 26 699 osób, z czego 50,1% mężczyźni i 49,9% kobiet. Liczba mieszkańców gminy wzrosła w latach 2014-2019 o 6,0% (o 1 516 osób, z 25 183). Dla porównania w powiecie puckim wzrost o 5,2%, województwie pomorskim 1,8%, a w Polsce spadek o 0,2%.

Wykres 1. Liczba ludności w funkcjonalnych grupach wiekowych w gminie Puck w latach 2014-2019 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Struktura mieszkańców gminy jest korzystna, choć na przestrzeni lat nieznacznie zmienia się na mniej korzystną – spada odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) i wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60+ oraz mężczyźni 65+).

Wykres 2. Odsetek mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w gminie Puck w latach 2014-2019 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

W porównaniu do większych jednostek terytorialnych pomimo niewielkich zmian w latach poprzednich sytuacja demograficzna w Gminie jest bardzo dobra. Odsetek mieszkańców w wieku 0-17 lat wynosi 23,8% i jest najwyższy w porównaniu z powiatem, województwem i krajem. Z kolei odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest widocznie niższy – 3% mniej osób starszych niż w powiecie, 6,4% mniej niż w województwie i 7,8% mniej niż w Polsce. Osoby najstarsze w wieku 85 i więcej lat stanowią zaledwie 1%, podczas gdy wskaźnik dla powiatu puckiego jest wyższy o 0,2%, dla województwa pomorskiego o 0,9%, a dla kraju o 1,1%.

Tabela 1. Odsetek mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w gminie Puck, powiecie puckim, województwie pomorskim i Polsce w 2019 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

odsetek mieszkańców	Polska	województwo pomorskie	powiat pucki	gmina Puck
w wieku przedprodukcyjnym	18,1%	19,7%	21,5%	23,8%
w wieku produkcyjnym	60,0%	59,8%	61,4%	62,1%
w wieku poprodukcyjnym	21,9%	20,5%	17,1%	14,1%
w wieku 85+	2,1%	1,9%	1,2%	1,0%

Gmina charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, który jest różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem. Dla porównania saldo zostało przedstawione w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W latach 2014-2019, w każdym roku, wynosił on między 4,66 a 6,53, dla 2019 roku wyniósł 5,43. Jest to wysoki wynik mając na uwadze ujemny przyrost naturalny w kraju (-0,91) oraz dodatni przyrost w województwie (1,54) i powiecie (2,56).

Gmina Puck charakteryzuje się także dodatnim saldem migracji, będącym różnicą pomiędzy zameldowaniami i wymeldowaniami. Dla zachowania porównywalności wskaźnik został przeliczony na 1 000 osób. Badając migracje w kierunku miasto-wieś widać, iż w gminie Puck saldo jest nieznacznie niższe niż w powiecie puckim, jednocześnie dużo wyższe niż w województwie pomorskim. Pod względem liczby zawieranych związków małżeńskich w gminie Puck wskaźnik na 1 000 ludności jest najniższy w porównaniu do powiatu, województwa i kraju. Jednakże wskaźnik rozwodów na 1 000 mieszkańców (nie jest dostępny na poziomie gminy) w powiecie jest niższy niż w pomorskim i Polsce.

Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznej, małżeństwa i rozwody w gminie Puck, powiecie puckim, województwie pomorskim i Polsce w 2019 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

wyszczególnienie	Polska	województwo pomorskie	powiat pucki	gmina Puck
saldo migracji na 1 000 osób (migracje na pobyt stały gminne, miasto-wieś)	nd	2,5	9,0	7,7
małżeństwa na 1 000 ludności	4,8	5,1	4,9	4,3
rozwody na 1 000 ludności	1,7	1,4	1,1	dana niedostępna

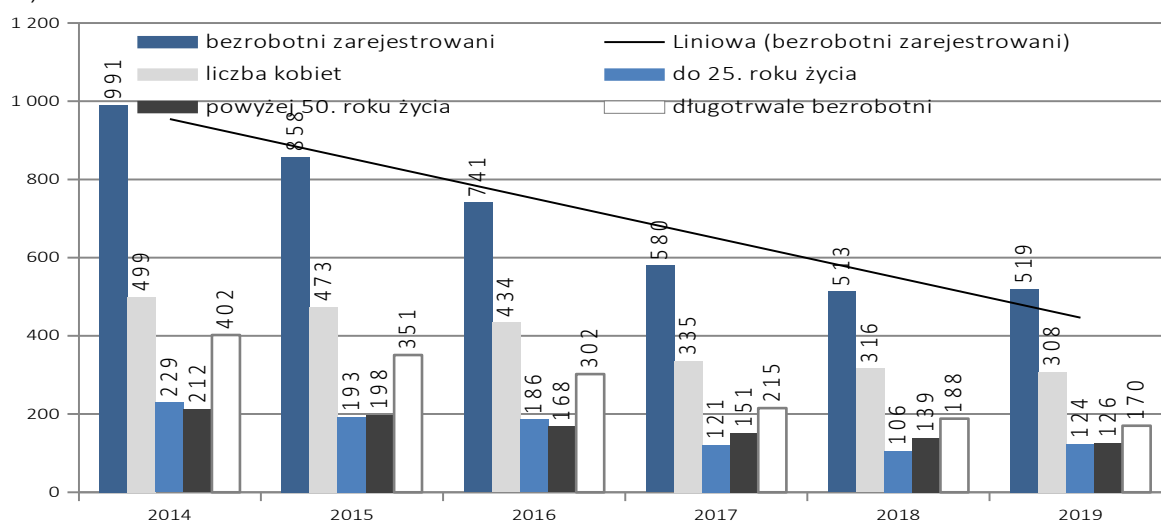
Podsumowanie:

- Wzrastająca liczba mieszkańców, z korzystną strukturą demograficzną, w której liczba osób w wieku przedprodukcyjnym – młodych – dwukrotnie przewyższa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym – starszych
- Dodatnie saldo przyrostu naturalnego i dodatnie saldo migracji wpływa pozytywnie na potencjał ludnościowy
- Proces starzenia się społeczeństwa nie jest tak zaawansowany jak w większych jednostkach terytorialnych.

VI.3. Rynek pracy i pomoc społeczna

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Puck na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 519, w tym 59,3% stanowiły kobiety, 40,7% mężczyźni. W latach 2014-2019 sytuacja znacznie się polepszyła, na co wskazuje liczba bezrobotnych, która znacznie spadła, bo o 47,6%, z 991 do 519 osób. Struktura osób bezrobotnych wskazuje, że do spadku przyczynia się szybszy odpływ mężczyzn – w 2014 roku stanowili oni 49,6%, a w 2019 zaledwie 40,7%. Liczba szczególnych grup na rynku pracy tj. osób do 25. roku życia i powyżej 50 roku życia spadła w korelacji do ogólnej liczby osób. Odsetek jednakże nie jest zasadniczo inny: dla osób młodszych 2014 – 23,1% i 2019 – 23,9%, natomiast dla osób starszych 2014 – 21,4% i 2019 – 24,3%. Na poprawiającą się sytuację na rynku pracy wskazuje także spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród ogólnej liczby osób bezrobotnych, który w latach 2014-2019 spadł z 40,6% do 32,8%.

Wykres 3. Osoby bezrobotne zarejestrowane w gminie Puck w latach 2014-2019 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Zmniejszający się na przestrzeni lat problem bezrobocia koreluje ze zmniejszającym się problemem bezrobocia w pomocy społecznej. Wyliczony w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej (OZPS) wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

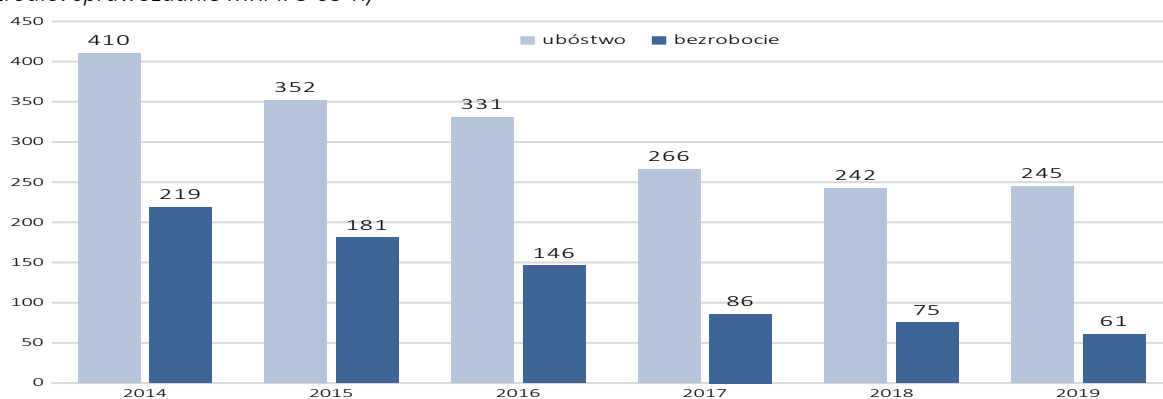
W 2014 roku wynosił 50%, by w 2019 roku osiągnąć najniższy poziom tj. 19%. W OZPS za 2019 rok prezentowano wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze rynku pracy. Dla województwa pomorskiego wartość wynosi 0,00 i jest wartością odniesienia. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że Gmina jest w lepszej kondycji w wymiarze rynku pracy niż przeciętna gmina w całym województwie. Dla gminy Puck wyniósł 0,19, dla powiatu puckiego 0,04, co potwierdza lepszą sytuację rynku pracy w gminie Puck niż w powiecie.

W ramach uczestnictwa w kształceniu ustawicznym dla 400 osób z terenu gminy Puck w wieku aktywności zawodowej w latach 2017-2020 realizowano projekt „Kształcenie ustawiczne szansą na lepszą pracę mieszkańców Gminy Puck w wieku aktywności zawodowej” ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu zorganizowano różnorodne kursy i szkolenia.

Bezrobocie to kwestia, której ocena przez mieszkańców zanotowała znacząca zmianę w wynikach badań społecznych wśród mieszkańców gminy. W 2020 jest on jednym z ostatnich problemów – dla 13,2% respondentów bardzo poważnym, dla 21,1% poważnym. W 2013 roku łącznie wskazało tak 62,1% i uplasowało bezrobocie na pierwszym miejscu.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa są mniej liczne. Od 2014 do 2018 roku liczba rodzin spadła z 410 do 242 (tj. o 41,0%), i na tym poziomie się ustabilizowała (2019 – 245 rodzin). Miała na to niewątpliwie wpływ polepszająca się sytuacja gospodarcza w kraju. Spadająca stopa bezrobocia w kraju (o 6,2%, z 11,4% do 5,2%), województwie (o 6,6%, z 11,1% do 4,5%), powiecie (o 7,1%, z 13,9% do 6,8%) objęła również gminę Puck (dana niedostępna na poziomie gminy). Liczba rodzin z problemem bezrobocia korzystających z pomocy społecznej spadła o 72,1%, z 410 do 245 rodzin.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

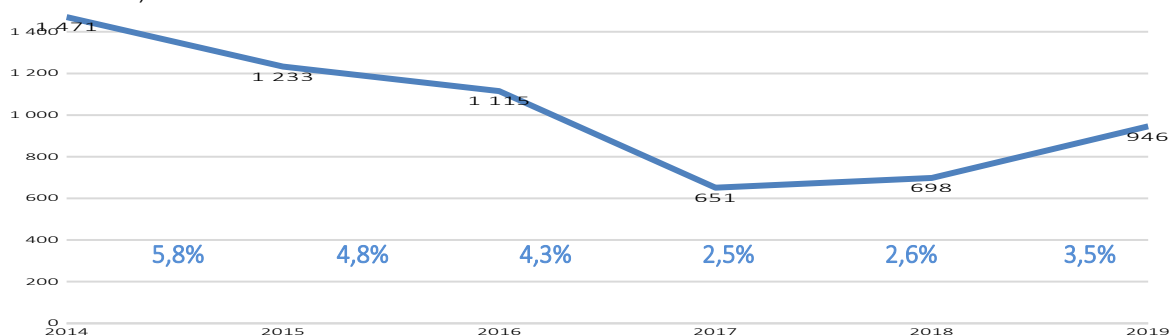
Zagrożenie problemem bezrobocia wydaje się mniejsze, jednak z uzyskanych w badaniu ankietowym wśród dorosłych mieszkańców odpowiedzi wynika, że wyższy odsetek badanych był osobą bezrobotną w 2020 roku (56,9%) niż w 2013 roku (45%). Może to wynikać z próby, w której większość stanowią kobiety, częściej doświadczające bezrobocia. 30,4% ankietowanych dorosłych mieszkańców wskazało, że w ich gospodarstwie domowym jest osoba bezrobotna (2013 – 31,1%). Wyraźnie polepszyła się sytuacja na rynku pracy – aż 21,1% wskazująca na bardzo dużą szansę znalezienia pracy w Gminie Puck (2013 – 6,8%). Szanse na znalezienie pracy na poziomie umiarkowanym wzrosły dwukrotnie, z 26,2% do 48 % w 2020 roku.

Pomoc społeczna świadczona jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku. Zgodnie z ustawą, pomoc jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ogółem liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, w tym pracy socjalnej w analizowanych latach 2014-2019 do 2017 roku wykazywała tendencję spadkową, o 55,7% z 1 471 do 651 osób, by następnie rosnąć (+45,3%), osiągnąwszy wartość 946 osób w 2019 roku. W konsekwencji, odsetek mieszkańców korzystających z pomocy spadł z 5,8% do 3,5%.

W gminie Puck w latach 2014-2019 najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin tj. powodami ubiegania się o pomoc społeczną były ubóstwo i niepełnosprawność.

Wykres 5. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej ogółem oraz odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną wśród wszystkich mieszkańców gminy w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wykazywała tendencję malejącą do 2018 roku, by dość widocznie wzrosnąć w 2019 roku (o 24,6 %, z 354 do 441 rodzin). Średnia liczba osób w rodzinach pokazuje, że w 2017 nastąpił odpływ wieloosobowych rodzin (2014 – 2,97, 2017 – 1,81, w kolejnych latach systematycznie rośnie (2018 – 1,97, 2019 – 2,15). Tak duży odpływ jest powiązany z wprowadzonym w 2016 roku rządowego programu Rodzina 500 Plus, którego celem było wsparcie rodzin w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych, znowelizowany w 2019 roku w zakresie zniesienia m. in. kryterium dochodowego w przypadku ubiegania się o świadczenie na pierwsze dziecko. W 2018 roku został uchwalony kolejny program rządu skierowany do rodzin z dziećmi „Dobry start”, który wprowadził jednorazową wypłatę 300 zł dla każdego ucznia na zakup podręczników i przedmiotów szkolnych.

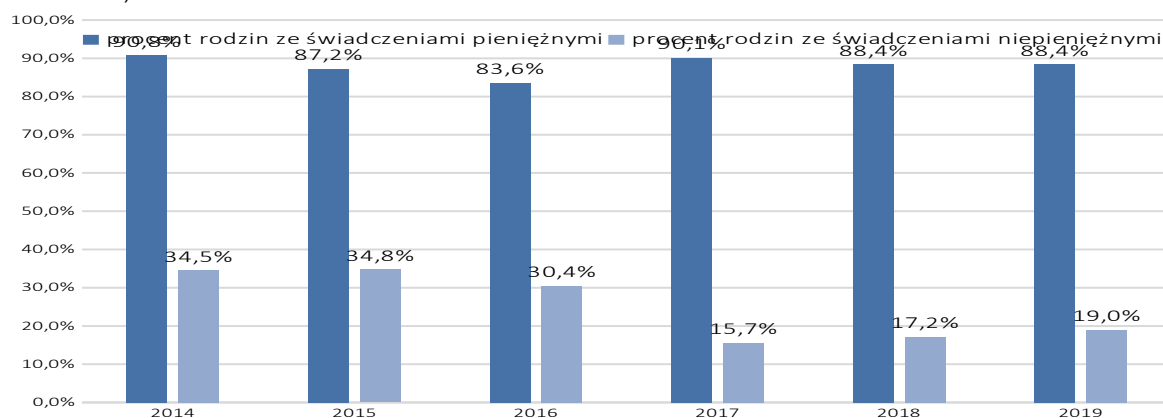
Objęcie pomocą społeczną oznacza przyznanie świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego lub/i objęcie pracą socjalną. Najwyższy odsetek stanowią rodziny korzystające ze świadczeń – widać jednakże, iż procent systematycznie spadał w latach 2014-2019, z 94,7% do 70,3%. Odwrotną tendencję obserwować można w odsetku rodzin objętych pracą socjalną, który z wahaniem, jednak osiągnął najwyższą wartość 87,3% w 2019 roku.

Tabela 3. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem	505	437	434	359	354	441
liczba rodzin, których członkom przyznano świadczenia	478	423	385	313	302	310
liczba rodzin objętych pracą socjalną	351	236	294	285	251	385
liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	27	14	49	46	52	131
procent rodzin, których członkom przyznano świadczenia	94,7%	96,8%	88,7%	87,2%	85,3%	70,3%
procent rodzin objętych pracą socjalną	69,5%	54,0%	67,7%	79,4%	70,9%	87,3%
procent rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	5,3%	3,2%	11,3%	12,8%	14,7%	29,7%

Przyznawanie świadczeń pieniężnych jest na wysokim poziomie i oscyluje koło 90% rodzin ogółem, którym przyznano świadczenie bez względu na rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania. Na uwagę zasługuje fakt spadającego odsetka rodzin, którym przyznano świadczenia niepieniężne. Do 2016 roku stanowiły one około $\frac{1}{3}$ populacji, od 2017 roku poniżej $\frac{1}{5}$.

Wykres 6. Struktura rodzin, których członkom przyznano świadczenia w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Ponadto, poza systemem pomocy społecznej mieszkańcy gminy Puck korzystają z dodatkowego wsparcia. W 2017 roku wprowadzono do zadań ośrodków pomocy społecznej wypłacanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu w wysokości 4 000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa zakłada również w tych rodzinach wsparcie asystenta rodziny.

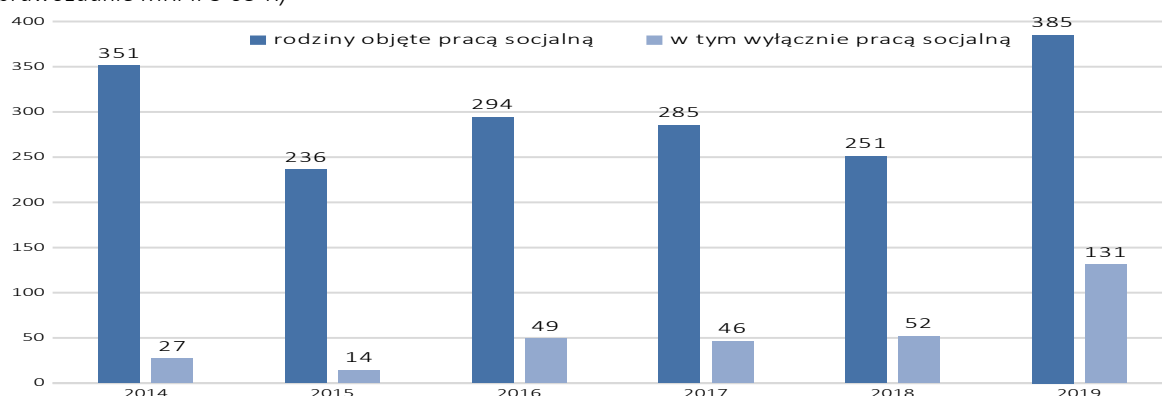
Gmina wypłacała również pomoc finansową w postaci dodatków mieszkaniowych (2019 – 31 osób, 43 632,76 zł).

W zasobie gminy przez cały 2019 rok było łącznie 41 mieszkań. Dziewięć osób złożyło wnioski o przyznanie mieszkania z zasobu Gminy. Wśród nich trzy osoby spełniały warunki przyznania lokalu określone uchwałą Rady Gminy Puck. W zasobach nie ma lokali socjalnych. Jedna osoba oczekiwała na lokal socjalny, w ramach realizacji wyroku eksmisyjnego.

Problemy mieszkaniowe zostały oceniane w ankiecie online wśród dorosłych mieszkańców gminy jako bardziej powszechne w 2020 roku niż w 2013 roku. Jako bardzo poważny problem oceniło 18,6% (2013 – 4,9%), a poważny 18,6% (2013 – 9,7%). Jednocześnie, podwoił się odsetek respondentów, w opinii których problem nie występuje (2013 – 5,8%, 2020 – 10,8%).

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków tej społeczności. Zadaniem pracownika jest organizowanie pracy z rodziną tak, by w skuteczny sposób wykorzystywać dostępne zasoby klienta, środowiska lokalnego oraz instytucji. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej starają się zmieniać postawę bierności i wskazywać klientom konieczność przejścia przez nich odpowiedzialności za siebie i swoje rodziny. Od 2014 roku nie widać jednokierunkowej tendencji wzrostu lub spadku liczby rodzin objętych pracą socjalną, trzeba jednakże wskazać, że najwyższa liczba rodzin objęta była w 2019 roku i wyniosła 385. Warto podkreślić, że widać znacznie wzrastającą liczbę rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną – rodziny korzystają ze wsparcia udzielanego przez pracownika socjalnego, bez przyznawania jakichkolwiek świadczeń.

Wykres 7. Liczba rodzin objętych pracą socjalną i wyłącznie pracą socjalną w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Ważnym narzędziem do aktywizacji klienta/klientów jest zawarcie kontraktu socjalnego – pisemnej umowy między osobą/rodziną ubiegającą się o pomoc a pracownikiem socjalnym, określającą uprawnienia i zobowiązania stron zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny. Od 2014 roku liczba kontraktów znacznie zmalała osiągając najniższy poziom w 2019 roku.

Tabela 4. Kontrakty socjalne w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

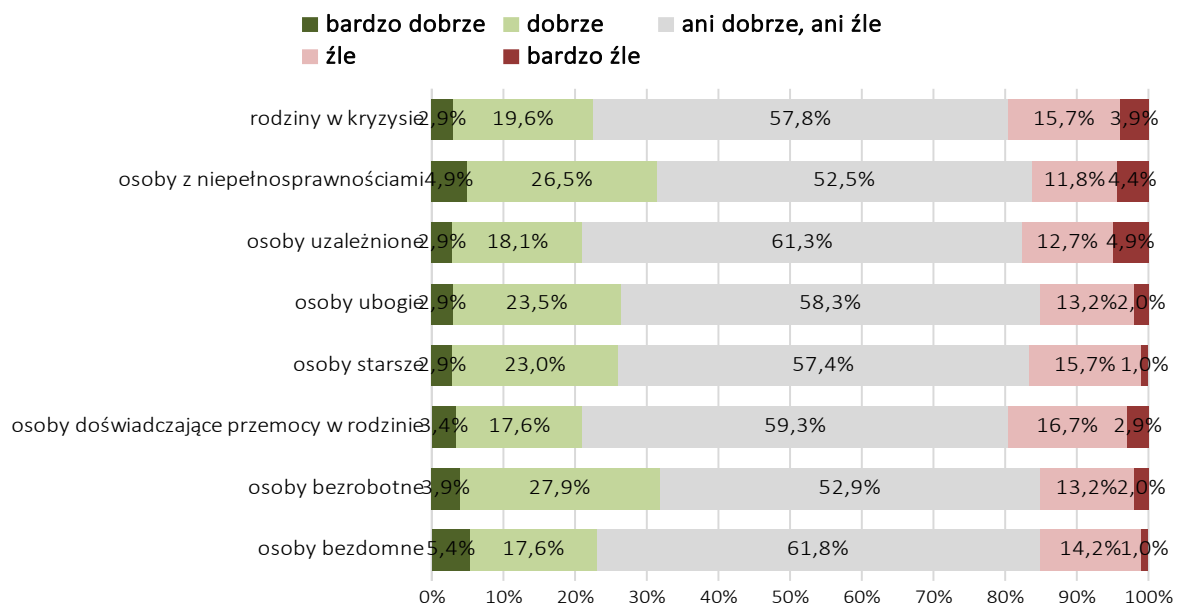
wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba kontraktów socjalnych część A	211	119	57	14	10	9
liczba osób objęta kontraktami socjalnymi część A	227	121	50	14	10	9
liczba kontraktów socjalnych część B	nd	nd	nd	26	15	8
liczba osób objęta kontraktami socjalnymi część B	nd	nd	nd	26	15	8

Realizowano poradnictwo socjalne oraz koordynowano działania mające na celu kierowanie klientów potrzebujących wsparcia psychologicznego do punktów i placówek, które są dostępne dla klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku. Zrealizowano projekt socjalny „Czym skorupka za młodu nasiąknie, czyli żeby moje dzieci umiały to czego mnie nie nauczono”, w ramach którego 10 rodzin objęto diagnostyką i wsparciem psychologa, pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

Na terenie gminy Puck nie prowadzą działalności placówki pomocy społecznej finansowane z budżetu gminy.

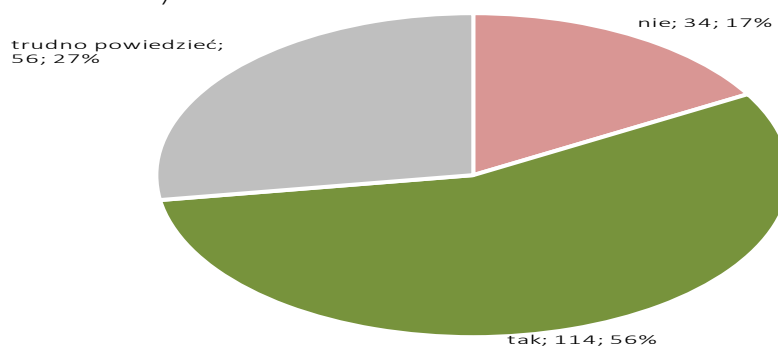
Respondenci w badaniu ankietowym online ocenili dostęp do wsparcia dla osób z różnymi problemami w Gminie Puck dość jednolicie. Najwięcej osób dorosłych z gminy Puck nie miało jednoznacznego zdania w tej kwestii, oceniając wsparcie jako „ani dobre, ani złe”. Może to wynikać z braku wiedzy, braku doświadczenia w tym zakresie. Wsparcie każdej grupy uzyskało więcej ocen pozytywnych (bardzo dobrze i dobrze) niż negatywnych (źle, bardzo źle).

Wykres 8. Pytanie: Na ile ocenia Pan/i wsparcie dostępne dla osób ze wskazanym problemem w Gminie Puck? (źródło: wyniki badania CAWI wśród dorosłych mieszkańców)

Ponad połowa ankietowanych wie, gdzie osoby potrzebujące mogą skorzystać ze wsparcia (55,9%), co wskazuje na dość dobrze rozpropagowaną informację w tym zakresie w gminie Puck. Pozostałe osoby nie wiedzą lub trudno im powiedzieć, gdzie zgłosić się po pomoc. Może to wynikać z braku potrzeby posiadania takiej wiedzy lub niedostatecznej informacji, w tym dotyczącej szczególnych grup osób potrzebujących.

Wykres 9. Pytanie: Czy wie Pan/i, gdzie osoby potrzebujące mogą skorzystać ze wsparcia? (źródło: wyniki badania CAWI wśród dorosłych mieszkańców)

Podsumowanie:

- Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy
- Spadająca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia
- Utrzymanie sposobu pracy z klientem polegającym na coraz szerszym stosowaniu pracy socjalnej, w tym wyłącznie pracy socjalnej i w ostateczności przyznawaniu świadczeń
- Wzmacnianie motywacji klientów przez zawieranie kontraktów socjalnych.

VI.4. Wsparcie rodziny

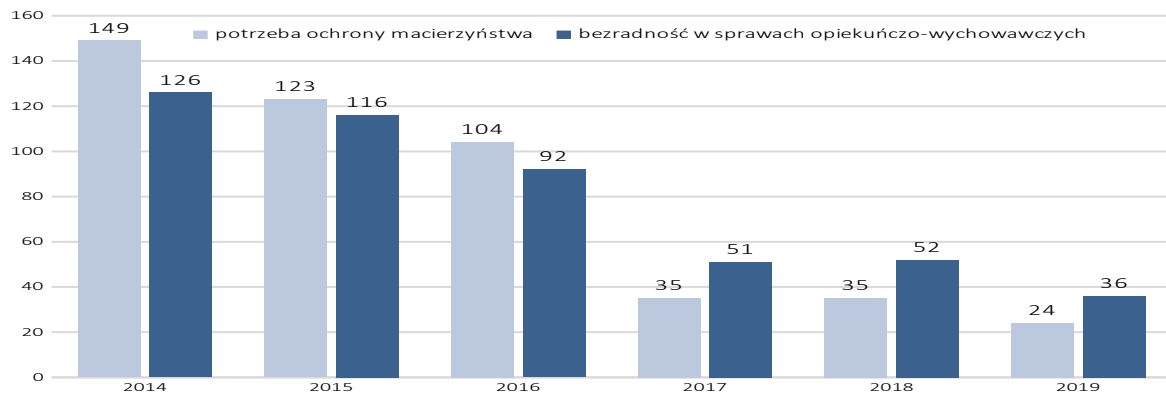
Rodzina jest podstawową grupą społeczną, składającą się z rodziców, dzieci i krewnych. Rodziców łączy więź małżeńska. Rodziców z dziećmi łączy więź rodzicielska, będącą więzią formalną wytyczającą obowiązki względem dzieci i rodziców. Rodzina ma zasadnicze znaczenie w socjalizacji i wychowaniu dzieci, również w późniejszych fazach życia. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i właściwego wypełniania ról społecznych w przyszłości. Pozytywne i szczęśliwe środowisko rodzinne wpływa na wyższe zadowolenie z życia, co jest kluczowe w tym obszarze.

Rodzina nie funkcjonująca prawidłowo to rodzina, która nie zaspokaja potrzeb materialnych, duchowych, psychicznych, nie zapewnia warunków do realizacji podstawowego obowiązku szkolnego, czego skutkiem mogą być trudności dzieci w nauce, brak samoakceptacji i motywacji do samorozwoju, trudności wychowawcze. Może to wynikać z braku umiejętności rodziców do tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, braku posiadania właściwych wzorców.

Pomocą społeczną objęte są rodziny z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych tj. rodziny potrzebujące pomocy z zewnątrz, ponieważ same nie są w stanie własnym staraniem wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości rozwiązywać problemów, wyjść z sytuacji kryzysowej oraz sprostać swoim obowiązkom. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie wypełniają swoich ról prawidłowo. Objęte są wsparciem i pomocą w celu wzmocnienia umiejętności wychowawczych samych rodziców i zapobieżenia umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

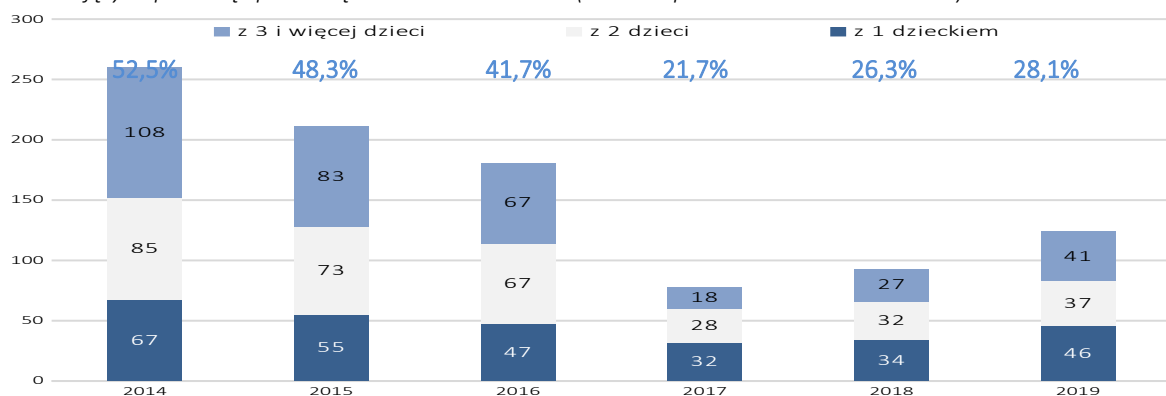
W gminie Puck w latach 2014-2019 liczba rodzin z tymi problemami znacznie spadła: ze 149 rodzin objętych z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa do 24 rodzin, czyli o 83,9% w ciągu 5 lat, ze 126 rodzin objętych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych do 36 rodzin, czyli o 71,4% w ciągu 5 lat. W 3 ostatnich latach, 2017-2019, liczba rodzin bezradnych przewyższała liczbę rodzin wymagających wsparcia ze względu na macierzyństwo.

Wykres 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Tendencję spadkową z wyraźnie zaznaczonym spadkiem w 2017 roku widać również w liczbie rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną. Systematyczny spadek obserwowany był do 2016 roku, jednak 2017 rok to rok, w którym odsetek rodzin z dziećmi spadł o połowę, z 41,7% do 21,7%. Wskazać należy, że największy spadek dotyczy rodzin z 3 i więcej dziećmi i może wynikać w dużej mierze z wprowadzenia Programu Rodzina 500 Plus i wypłacaniu świadczenia wychowawczego przysługującego na drugie i kolejne dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

Wykres 11. Typologia rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej oraz ich odsetek wśród wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Działania na rzecz rodziny realizowane są w ramach Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Puck na lata 2019-2021. Obejmują działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące, zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania do realizacji przez gminę: wsparcie asystenta rodziny, powoływanie rodzin wspierających i prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Tabela 5. Działania w zakresie wspierania rodziny w latach 2014-2019 (źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	3	3	3	3	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	49	51	44	48	40	52
liczba rodzin wspierających	0	0	0	0	0	0

Działania asystenta rodziny ukierunkowane są na podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Współpraca podejmowana jest za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem. Wysiłek ze strony członków rodziny, jak i pracowników instytucji pomocy społecznej tj. pracownika socjalnego, asystenta rodziny, zmierza do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. Wsparcie nie oznacza zastępowania rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W latach 2014-2019 pracowało 3 asystentów. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta w gminie Puck różni się nieznacznie na przestrzeni lat, między 40 a 52 rodziny, co zaspokaja aktualne potrzeby. Na wzrost efektywności pracy asystenta ma wpływ systemowa współpraca z pracownikami socjalnymi w ramach powołanego przez dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku w 2013 roku „Zespołu do spraw asysty rodzinnej”.

Ustawa wskazuje na możliwość współpracy z rodzinami wspierającymi, które pomagają rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. W ramach zawartej umowy mogą być określone zadania rodziny, a koszty związane ze wsparciem dzieci są zwracane rodzinie wspierającej. W gminie Puck w latach 2014-2019 nie powołano żadnej rodziny wspierającej, pomimo umieszczenia na stronie internetowej Gminy i Ośrodka informacji zachęcającej do podjęcia współpracy wraz z zasadami powoływania i działania rodzin wspierających oraz działań pracowników socjalnych w otoczeniu rodzin potrzebujących tego typu wsparcia. Trudnością jest większa chęć do wspierania finansowego, a nie osobistego zaangażowania się w problemy innych rodzin.

W ramach systemu wspierania rodziny określonego ustawą działają placówki wsparcia dziennego wzmacniające pracę z dzieckiem/dzieci z rodzin z dysfunkcjami. Na terenie gminy Puck zapewniono miejsca działające w obszarze, którymi są świetlice szkolne, koła zainteresowań, świetlice prowadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck oraz Kluby i Domy Kultury. Wśród podejmowanych przez nie działań są działania opiekuńcze, wychowawcze oraz kompensacyjne, których celem jest minimalizowanie zaniedbań wychowawczych oraz edukacyjnych.

W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia, dziecko/dzieci z rodzin niewydolnych umieszczone są w pieczy zastępczej w formie rodzinnej (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Zgodnie z ustawą wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej, w kolejnym roku procent wzrasta do 30% i następnie do 50%. Wydatki gminy Puck systematycznie rosną z tytułu odpłatności i w 2019 wyniosły 206 955 zł, z czego 96 913 zł koszty w rodzinach zastępczych (17 dzieci), 106 429 zł koszty w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (11 dzieci), 3 613 zł koszty w pogotowiu rodzinnym (1 dziecko). Łącznie w pieczy zastępczej przebywało 29 dzieci z gminy Puck.

Przemoc w rodzinie ze względu na swój charakter jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Występuje powszechnie, w każdej grupie społecznej, zawodowej i wiekowej. Przedstawienie rzeczywistej wielkości problemu przemocy w rodzinie jest niemożliwe, ponieważ statystyki nie uwzględniają wszystkich przypadków, też z powodu przemocy ukrytej, nie zgłoszonych przypadków, jak również nie pozostawiających widocznych objawów. Konsekwencje stosowania przemocy są długotrwałe i pozostawiają trwały ślad w psychice człowieka.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie reguluje działania w tym obszarze i określa ona zadania i obowiązki podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, w tym ośrodków pomocy społecznej. Działania realizowane były zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Puck.

W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pucku powołanego Zarządzeniem Wójta Gminy Puck, wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny m. in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck, Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Gminie Puck, Komenda Powiatowa Policji w Pucku, Prokuratura Rejonowa w Pucku, Sąd Rejonowy w Wejherowie, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

W przypadku podejrzenia, iż wobec osoby jest stosowana przemoc, wszczynana jest procedura Niebieska Karta. W gminie Puck w latach 2017-2019 liczba kart spadła, co oznacza, że są to uzasadnione przypadki rodzin, w których podejrzewane jest stosowanie przemocy. Najczęściej procedury wszczynane były przez Policję (56-69%). W każdym roku zakończono od 35 do 39 procedur, które stanowiły odpowiednio w 2017 81%, w 2018 roku 100% i w 2019 roku 97%. Powodem zakończenia procedury była realizacja skutecznych działań zaplanowanych przez zespół specjalistów.

Powoływano Grupy Robocze, w skład których wchodzi pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku, dzielnicowi, kuratorzy zawodowi i społeczni, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck, pedagodzy szkolni, asystenci rodzin oraz pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku.

Tabela 6. Procedura Niebieska Karta w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pucku)

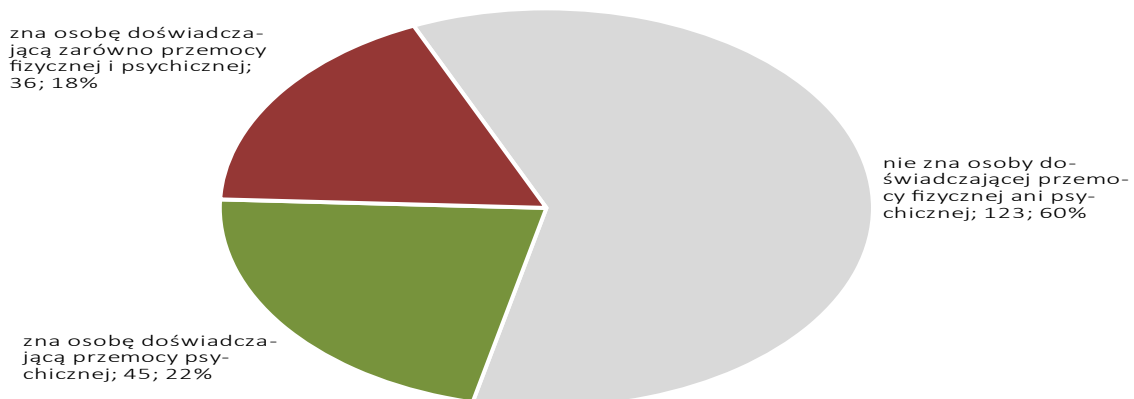
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba wszczętych procedur Niebieska Karta w tym przez:	43	39	36
Komenda Powiatowa Policji w Pucku	24	24	25
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku	10	11	4
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku	1	1	1
szkoły z terenu Gminy Puck	4	3	4
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck	4	0	2
liczba zakończonych procedur Niebieska Karta	35	39	35
liczba posiedzeń grup roboczych	188	150	143
liczba wniosków do Prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawie znęcania się	1	2	4

W każdym roku dystrybuowano ulotki zawierających informacje dotyczące przemocy w rodzinie oraz dostępnych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Szkoły z terenu gminy Puck realizowały działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej oraz agresji. Prowadzono szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W kwestionariuszu online dla dorosłych mieszkańców, ankietowani oceniali problemy społeczne w środowisku lokalnym – Gminie Puck. Przemoc w rodzinie to problem bardzo poważny według 16,2% ankietowanych.

Ankietowani byli również pytani o wiedzę na temat najbliższego otoczenia. 82,4% wskazało, że nie zna osoby/osób ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy fizycznej ze strony członka rodziny (2013 – 69,9%). Wskazuje to, iż 17,6% zna takie osoby i jest to dużo niższy wynik niż w 2013 roku, kiedy aż 30,1% znało osoby doświadczające przemocy fizycznej. Wzrósł jednakże odsetek respondentów znających osobę/osoby, ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy psychicznej ze strony członka rodziny – z 35,9% do 39,7%. Patrząc globalnie ponad połowa nie zna osób doświadczających żadnej formy przemocy. 39,7% zna osoby doświadczające przemocy psychicznej lub równocześnie przemocy psychicznej i fizycznej.

Wykres 12. Pytanie: Czy zna Pan/i osobę/osoby ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy fizycznej ze strony członka rodziny? Czy zna Pan/i osobę/osoby ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy psychicznej ze strony członka rodziny? (źródło: wyniki badania CAWI wśród dorosłych mieszkańców)

Na pytanie, czy istnieją jakieś specjalne okoliczności, warunki, które mogłyby usprawiedliwiać stosowanie przemocy zdecydowana większość badanych zaprzeczyła temu stwierdzeniu 85,3% i jest to wynik o 4,7% wyższy niż w poprzednim badaniu. Pozytywna zmiana zauważalna jest także w odsetku osób, które znajdują usprawiedliwienie dla stosowania przemocy – spadek z 6,8% do 1,5% w 2020 roku. Wśród osób deklarujących „trudno powiedzieć” (27 osób, 13,2%), aż 14 osób zna osoby, które doświadczają przemocy psychicznej (7 osób) lub zarówno fizycznej, jak i psychicznej (7 osób).

Podsumowanie:

- Rodziny z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są coraz mniej liczne, trzeba mieć na uwadze unikanie systemu pomocy społecznej
- Systemowe wsparcie rodzin asystentem rodziny
- Działające świetlice opiekuńczo-wychowawcze pełniące funkcję placówki wsparcia dziennego

- Wzrastające koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej

VI.5. Współpraca w środowisku lokalnym

Współpraca lokalna mieszkańców, samodzielne podejmowanie działań na rzecz własnej społeczności, samoorganizacja w grupy nieformalne wpływa na podwyższanie poczucia wartości, a co za tym idzie jakość życia w okolicy miejsca zamieszkania. Mieszkańcy najlepiej znają zasoby i potrzeby własnej społeczności. Włączają najbardziej odpowiednie narzędzia do podwyższania jakości życia jej mieszkańców poprzez wybrane działania. Dzięki nim mają poczucie sprawstwa i spełnienia. Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców może być realizowana indywidualnie, w grupach nieformalnych lub w ramach działania w organizacjach społecznych.

W gminie Puck aktywnie działają mieszkańcy w lokalnych grupach różnego rodzaju m. in. Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, Koła Gospodyń Wiejskich. Ponadto, w Gminie działa 17 Wiejskich Klubów i Domów Kultury prowadzonych przez Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck. Inicjatywami przyciągającymi mieszkańców jest Sobótka Gminna, Dożynki Gminy Puck, Dzień Ziemiaka oraz innego rodzaju festyny dla całych rodzin. Powyższe wskazuje na konsekwentne realizowanie działań kulturalnych, jak i sportowych skierowanych do mieszkańców w każdym wieku. Część imprez gminnych wprost wpisuje się w kultywowanie tożsamości kulturowej gminy np. Festyn Folklorystyczny „Topienie Węgorza”, „Dzień Bursztynu”, Letnie Spotkania nad Zatoką „Łowisko”.

Wolontariat to wykonywanie nieodpłatnej pracy na rzecz innych ludzi spoza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskich. Wolontariusz dobrowolnie i bez wynagrodzenia niesie pomoc, angażuje się w pracę na rzecz osób i instytucji działających w różnych obszarach życia społecznego (zgodnie z definicją Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu). Świadczenie wolontariatu przez mieszkańców jest także wskaźnikiem aktywności mieszkańców. W gminie Puck (w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, w Urzędzie Gminy) formalnie wolontariuszy nie ma. Jednakże trzeba wskazać, iż mogą oni być i są włączeni w realizację działań organizacji pozarządowych.

W procesie aktywizowania społeczności lokalnych ważną rolę odgrywają liderzy. Są to zarówno samorządowcy, zarządzający ośrodkiem pomocy społecznej, ośrodkiem kultury, dyrektorzy szkół, szefowie organizacji pozarządowych, ale również są to mieszkańcy zakorzenieni we własnym środowisku potrafiący zdiagnozować problem, zaangażować innych mieszkańców do jego rozwiązania poprzez różne działania. W Gminie podejmowane były inicjatywy mające na celu pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców w ramach realizowanych grantów – w 2017 i 2019 roku 3 inicjatywy, w 2018 roku – 4.

Wskaźnik statystyczny liczby fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych na 10 tysięcy ludności gminy w 2019 roku pokazuje mniejszą wielkość sektora pozarządowego w gminie Puck (21 podmiotów) niż w powiecie puckim (36 podmiotów), województwie pomorskim (37 podmiotów) i Polsce (38 podmiotów). Liczba organizacji społecznych w Gminie w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w podobnym tempie jak w innych jednostkach organizacyjnych (w latach 2014-2019: gmina Puck +3, powiat +7, województwo +4, kraj +5).

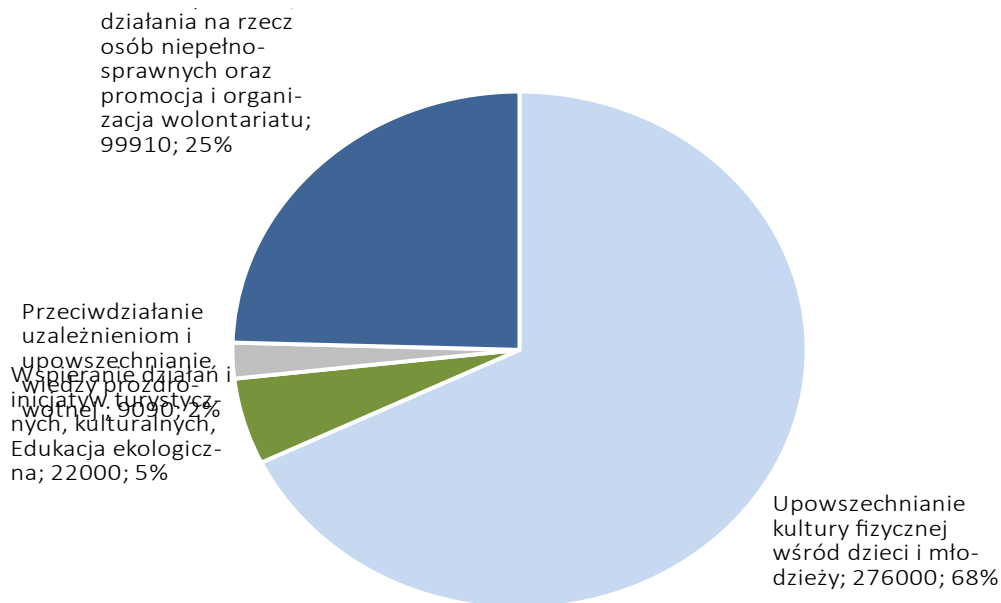
Gmina Puck, pomimo stosunkowo niskiego wskaźnika sektora opisanego powyżej, w szerokim zakresie współpracuje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami sektora pozarządowego. Na podstawie sprawozdań z realizacji programu współpracy oraz z przekazanych dotacji na realizację zadań publicznych (granty) w latach 2017-2019 widać wyraźnie, iż zakres i kwoty w programie zwiększają się. W otwartych konkursach ofert składano 68-83 oferty. Liczba umów zawartych z organizacjami wyłonionymi do realizacji zadań przekroczyła 80, z wyjątkiem roku 2018, kiedy wyniosła 68. W każdym analizowanym roku zawierano umowy z minimum 30 organizacjami, w tym pojawiały się nowe organizacje realizujące zadania publiczne po raz pierwszy. Kwota dotacji w 2019 roku wyniosła 407 000 zł i była wyższa od kwoty w latach 2017-2018 o 13,7%. Organizacjom pozarządowym zlecano również zadania w trybie ustawy prawo zamówień publicznych przez np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Tabela 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w latach 2017-2019 (źródło: sprawozdanie z realizacji programu współpracy oraz z przekazanych dotacji na realizację zadań publicznych)

Nazwa wskaźnika	2017	2018	2019
liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert	82	68	83
liczba zawartych umów na realizację zadania publicznego	52	45	66
liczba organizacji, z którymi zawarto umowę	35	30	36
liczba organizacji pozarządowych podejmujących po raz pierwszy zadania publiczne w oparciu o dotacje	4	1	1
wysokość kwot udzielonych dotacji	358 000	358 000	407 000

Zadania w obszarze sfery działalności pożytku publicznego realizowane w gminie Puck są rozszerzane zgodnie z zapotrzebowaniem i w 2019 roku liczyły 13. Najwyższa kwota dotacji została przekazana na zadania w obszarze upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży (zawierające prowadzenie zajęć w różnych dyscyplinach sportu, których celem jest przygotowanie zawodników klubów sportowych oraz stowarzyszeń działających w zakresie sportu do rywalizacji, organizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, zajęcia żeglarskie), wyniosła 276 000 zł (wzrost od 2017 roku o 19,0%, z 231 900 zł). Na pomoc społeczną przekazano 99 910 zł, co stanowiło 24,5% wszystkich dotacji (wzrost od 2017 roku o 6,9%, z 93 500 zł). W tym obszarze analizowano działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz promocję i organizację wolontariatu, świadczenie usług opieki hospicyjnej na rzecz mieszkańców gminy Puck oraz świadczenie usług prowadzenia ogrzewalni na rzecz bezdomnych mieszkańców gminy.

Wykres 13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w latach 2017-2019 (źródło: sprawozdanie z realizacji programu współpracy oraz z przekazanych dotacji na realizację zadań publicznych)

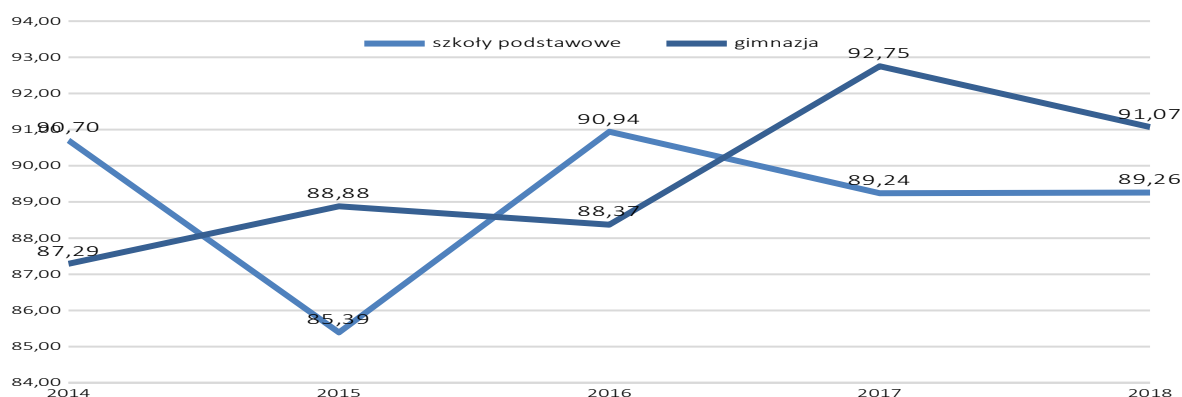
Podsumowanie:

- Zachęcanie do działania na rzecz własnej społeczności jest trudnym wyzwaniem.
- Szerokie działania w zakresie podtrzymywania tożsamości kulturowej winny być podtrzymane
- Promowanie i wspieranie rozwoju wolontariatu wśród mieszkańców, w tym wolontariatu sąsiedzkiego
- Wzmacnianie liderów lokalnych w działaniach na rzecz społeczności
- Wykorzystywanie potencjału organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne, podtrzymywanie wzrostu dotacji i poszerzania katalogu zadań zleczanych do realizacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VI.6. Edukacja

W obszarze edukacji Główny Urząd Statystyczny pozwala na porównanie danych w obszarze poziomu skolaryzacji (dana dostępna do 2018 roku). Współczynnik skolaryzacji brutto wyliczany jest z ilorazu liczby wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego oraz liczby ludności w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 grudnia tego samego roku. Wartość podawana jest w ujęciu procentowym. W 2018 roku współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych wynosił w gminie Puck 89,26 i był najniższy w porównaniu do powiatu puckiego (91,05), województwa pomorskiego (94,99) oraz Polski (95,46). Wartość współczynnika w 2018 roku powróciła do porównywalnej wartości z 2014 roku. Wartość współczynnika skolaryzacji na poziomie gimnazjum również jest zasadniczo niższy dla gminy (91,07) niż powiatu, województwa i kraju (odpowiednio 101,94; 102,55; 101,21). W latach 2014-2018 w gminie Puck przyjął on tendencję wzrostową.

Wykres 14. Współczynnik skolaryzacji brutto dla poziomu szkoły podstawowej i gimnazjum w latach 2014-2018 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

W Banku Danych Lokalnych GUS dostępna dana do 2018 roku pokazuje wzrost liczby oddziałów i liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Miało to związek z reformą w systemie oświaty, która rozpoczęła się we wrześniu 2017 roku. Uczniowie kończący VI klasę szkoły podstawowej stali się uczniami VII klasy szkoły podstawowej. Rozpoczęło się wygaszanie gimnazjów, ostatni rocznik uczniów klas III ukończył gimnazjum w roku szkolnym 2018-2019.

Tabela 8. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne w latach 2014-2018 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
liczba szkół podstawowych	16	16	15	16	15
liczba oddziałów w szkołach podstawowych	131	136	128	146	167
liczba uczniów szkół podstawowych	2 023	2 162	1 978	2 272	2 610
liczba gimnazjów	5	5	5	0	1
liczba oddziałów w gimnazjum	47	46	48	33	17
liczba uczniów gimnazjów	920	903	904	627	316

W 15 szkołach podstawowych i 4 gimnazjach z terenu Gminy Puck realizowano projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 3.2 Edukacja ogólna, poddziałanie 3.2.1 Jakość edukacji ogólnej w ramach RPO Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. „Dziś nauka – jutro praca!”. W ramach projektu, realizowanego od 01 września 2016 do 31 lipca 2018 roku, uczniowie uczestniczyli w dodatkowych zajęciach umożliwiających pogłębianie wiedzy, nabywanie umiejętności, uczących kreatywnego i innowacyjnego myślenia przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi informacyjno- komunikacyjnych i pomocy dydaktycznych. Realizowano zajęcia z przedmiotów przyrodniczych i matematyki w formie interdyscyplinarnych zajęć dodatkowych prowadzonych metodą projektu edukacyjnego z wykorzystaniem narzędzi ICT, zajęcia kształtujące kompetencje cyfrowe, szkolne kółka programistyczne, zajęcia rozbudzające kreatywność i innowacyjność, interdyscyplinarne zajęcia prowadzone metodą eksperymentu uczące m.in. podstawowych zasad mechaniki oraz praw występujących w przyrodzie, zajęcia z doradztwa edukacyjnego zawodowego oraz zajęcia dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szczególności terapia logopedyczna oraz psychologiczna. Realizowano także zajęcia z zakresu języka angielskiego oraz integracji sensorycznej. W ramach projektu wsparcie uzyskali także nauczyciele w formie doskonalenia zawodowego. Odbyły się szkolenia z nauczania metodą eksperymentu, komputerowe kończące się uzyskaniem certyfikatu ECDL, szkolenie z prowadzenia terapii metodą Biofeedback oraz z zakresu integracji sensorycznej.

Zakupiono sprzęt komputerowy - laptopy, drukarki 3D, tablice interaktywne, rzutniki multimedialne, projektory, drukarki laserowe, pełne wyposażenie szkolnych laboratoriów chemicznych, pracowni przyrodniczych, biologicznych, fizycznych i geograficznych, m.in. mikroskopy z kamerą USB, teleskopy, tellurium, generatory van Graafa, przyrządy pomiarowe i optyczne. Wyposażono sale integracji sensorycznej oraz zakupiono sprzęt do diagnozy i terapii metodą Biofeedback.

Ze świetlicy szkolnej w 2019 roku korzystała wyższa liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjum o 13,8%, z 639 do 727 uczniów i uczennic. W klasach „0” liczba dzieci uczęszczających do świetlicy wzrosła w latach 2018-2019 o 39,0%, z 59 do 82 dzieci. Nowe miejsca w świetlicy zapewniono w Rekowiu Górnym.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się 3 żłobki dysponujące 73 miejscami oraz 14 przedszkoli dysponujących 935 miejscami. Wszystkie dzieci zapisane do żłobka znajdują w nim miejsce. Łącznie w 2019 roku zabezpieczono 642 miejsca w przedszkolach i punktach przedszkolnych niepublicznych, żłobkach i przedszkolach publicznych prowadzonych przez osobę prawną inną niż Jednostka Samorządu Terytorialnego, do których uczęszczało 507 dzieci (2017: 575 miejsc, 456 dzieci; 2018: 588 miejsc, 476 dzieci). Gmina Puck włączyła możliwość korzystania ze środków Unii Europejskiej. W latach 2016-2018 realizowano projekt „Nowe miejsca, nowe szanse. Utworzenie 30 nowych miejsc przedszkolnych, w tym 3 dla dzieci z niepełnosprawnościami, na terenie Gminy Puck”, w ramach którego utworzono 30 nowych miejsc wychowania przedszkolnego poprzez adaptację pomieszczeń w budynku szkoły w Mieroszynie, utworzono 6 nowych miejsc pracy tj. 4 dla nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz 2 dla pomocy nauczycieli. W latach 2018-2019 w ramach projektu „Upowszechnienie wychowania przedszkolnego w gminie Puck poprzez utworzenie nowych miejsc przedszkolnych w Połchowie i Żelistrzewie” utworzono dwa nowe przedszkola w Żelistrzewie i Połchowie oraz zakupiono wyposażenie, w tym m. in. meble, sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne, zabawki, narzędzia i pomoce do terapii logopedycznej oraz terapii integracji sensorycznej. Dzięki inwestycji dzieci miały dostęp do bezpłatnej 10-godzinnej opieki oraz zapewnioną realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Do 2020 roku w projekcie „Maluch w żłobku, mama w pracy – zwiększenie zatrudnienia mieszkańców gminy Puck opiekujących się dziećmi do lat 3 poprzez utworzenie Żłobka Samorządowego w Starzynie” utworzono Samorządowy Żłobek w Starzynie. Zaadaptowano pomieszczenia w budynku starej szkoły, zakupiono niezbędne wyposażenie żłobka m. in. pomoce i zabawki do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, meble, łóżeczka, materace, przewijaki itp.

Dorośli mieszkańcy gminy, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym online oceniali również czynniki życia wpływające na jakość, komfort życia jej mieszkańców myśląc o gminie Puck. Opieka przedszkolna oraz szkolnictwo na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym zostało ocenione najwyżej. Oba czynniki jako jedyne uzyskały ponad 80% wskazań pozytywnych (opieka przedszkolna 82,4%, szkolnictwo 82,8%), jak również najwięcej ocen „bardzo dobrze” (opieka przedszkolna 35,8%, szkolnictwo 32,8%).

Podsumowanie:

- Uczniowie korzystają ze szkół poza gminą, co widać w wartości współczynnika skolaryzacji na poziomie gimnazjum i szkoły podstawowej w porównaniu do powiatu i województwa
- Dostosowanie infrastruktury do zmian w systemie oświaty oraz korzystanie z dostępnych funduszy celem podwyższenia jakości kształcenia
- Wzrastająca liczba miejsc i dzieci korzystających ze żłobków, przedszkoli i punktów przedszkolnych niepublicznych.

V.7. Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnością

Starzenie się społeczeństwa jest procesem powszechnie obserwowanym w Polsce. W gminie Puck liczba osób starszych (w wieku poprodukcyjnym) w latach 2014-2019 wzrosła z 3 015 do 3 756 tj. o 24,6%. Wartość wzrostu jest porównywalna do wartości w powiecie puckim tj. 24,1%. Jednocześnie wzrost w gminie Puck i powiecie puckim jest bardziej dynamiczny niż w województwie pomorskim (+17,9%) i Polsce (+15,1%).

Wskaźnikiem demograficznym obrazującym zagrożenie związane ze starzeniem się społeczeństwa jest liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (osób starszych) na 100 osób w wieku produkcyjnym. Pokazuje on iloma średnio osobami starszymi musi otoczyć opieką 100 osób będących w wieku produkcyjnym. W gminie Puck to prawie 23 osoby i jest to dużo mniej niż w powiecie, województwie i kraju. Ponadto, dane wskazują również na niższe tempo wzrostu tego wskaźnika w latach 2014-2019.

Tabela 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2014-2019 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

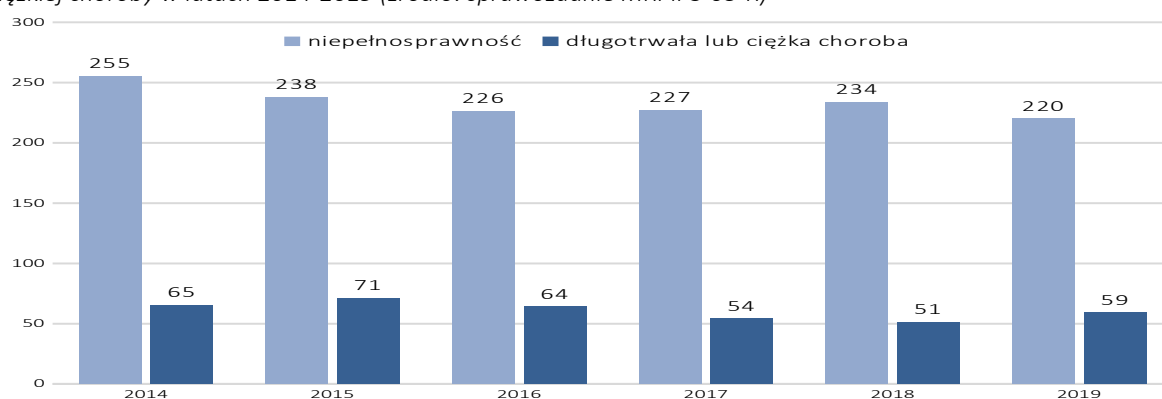
Wyszczególnienie	Polska	województwo pomorskie	powiat pucki	gmina Puck
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	36,5	34,3	27,8	22,6
wzrost wartości wskaźnika w latach 2014-2019	6,3	6,1	5,0	3,7

Proces starzenia się społeczeństwa charakteryzuje także feminizacja, czyli wyższa liczba kobiet niż mężczyzn wśród populacji osób starszych, jak również singularyzacja tj. częstsze pojawianie się gospodarstw jednoosobowych, w których mieszkają osoby starsze. Konsekwencją jest konieczność zapewnienia warunków do jak najdłuższego samodzielnego życia w miejscu zamieszkania osobom samodzielnie gospodarującym.

Dla wszystkich starszych mieszkańców Gminy dostępna jest oferta 17 Wiejskich Klubów i Domów Kultury prowadzonych przez Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Gminie Puck. Realizowane są zarówno działania kulturalne, jak i sportowe, również dedykowane osobom starszym. W każdym roku organizowane są m. in. Mistrzostwa Gminy Puck Weteranów w Lekkiej Atletyce. Rady Sołectw poszczególnych wsi corocznie organizują Dzień Seniora, na który zapraszają osoby starsze ze swoich sołectw.

Zaawansowany wiek niesie ze sobą naturalny proces – pojawiające się choroby oraz niepełnosprawność. Za osoby z niepełnosprawnością uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe znaczące ograniczenia możliwości wykonywania czynności życiowych tj. samoobsługi, przemieszczania się, czynności manualnych, orientacji w otoczeniu, zdolności komunikowania się z innymi ludźmi oraz czynności związanych z uczeniem się, wykonywaniem pracy, życiem rodzinnym czy prowadzeniem gospodarstwa domowego.

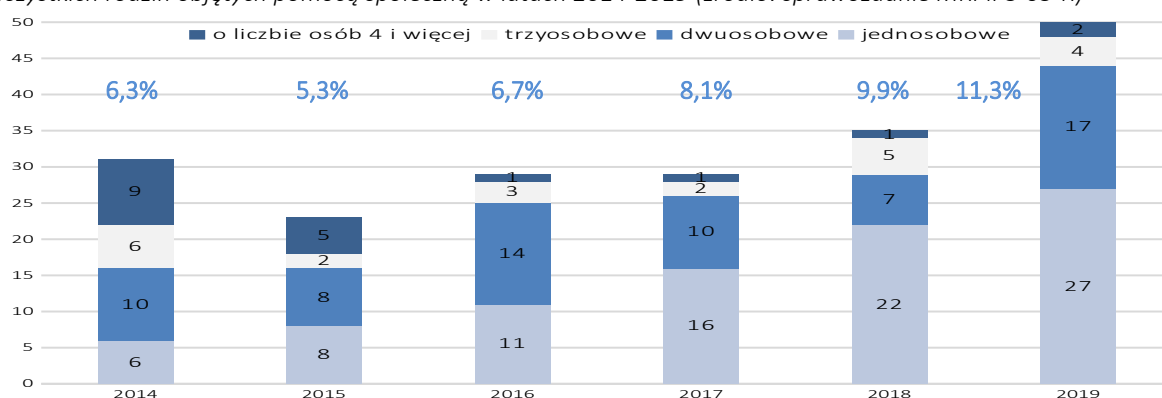
Wykres 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Wsparcie najbardziej potrzebujących osób starszych świadczone jest w ramach pomocy społecznej. W latach 2014-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności wykazuje tendencję spadkową (z 255 do 220 rodzin). Jednakże, liczba rodzin, w których występuje problem długotrwałej lub ciężkiej choroby po spadku do 2018 roku (z 65 do 51), wzrosła w 2019 roku (do 59 rodzin). Można przypuszczać, że szeroka oferta dla wszystkich seniorów minimalizuje negatywne skutki starzenia się.

Na uwagę zasługuje jednakże wzrastający odsetek rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną z 6,3% do 11,3%, z obserwowanym spadkiem w 2015 roku. Warto jednak wskazać, że wzrost liczby rodzin emerytów w ostatnim analizowanym roku był znaczny, bo z 35 do 50 rodzin. Struktura rodzin wskazuje również na zmianę w liczbie członków rodzin – od 2017 roku rodziny jednoosobowe stanowią ponad połowę rodzin emerytów i rencistów.

Wykres 16. Typologia rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej oraz ich odsetek wśród wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku organizuje pomoc w formie usług. Zapotrzebowanie mieszkańców na usługi opiekuńcze widocznie wzrasta w gminie. W latach 2014-2017 maksymalnie 3 osoby korzystały z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w tym 1 osoba ze specjalistycznych usług. Natomiast w latach 2018-2019 znacznie zwiększyła się liczba osób wymagających wsparcia w domu – 11 osób w 2018 i aż dwukrotnie więcej, bo 22 osoby, w 2019 roku. Wzrost nastąpił także w liczbie osób objętych specjalistycznymi usługami – 4 osoby. W konsekwencji znacząco wzrasta kwota udzielonych świadczeń, z 4 836 zł w 2014 roku do 79 467 zł w 2019 roku. Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wzrosła tak dynamicznie jak liczba osób z usługami wskazanymi powyżej. W latach 2014-2019 liczba osób wzrosła dwukrotnie, z 6 do 14 osób.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jest to ostateczność ze względu na całkowitą zmianę miejsca i środowiska zamieszkania (na terenie powiatu puckiego lub województwa pomorskiego) osoby, której zapewniana jest opieka. Tendencja jest w tym obszarze także wzrostowa – 14 osób przebywało w domach pomocy społecznej w 2014 roku, od 2017 roku liczba przekroczyła 20 i w 2019 roku to 26 osób w tych placówkach umieszczonych. Na przestrzeni 6 analizowanych lat kwota świadczeń zwiększyła się o 141,2%, na co złożył się wzrost liczby świadczeń, jak i średnia kwota świadczenia (o 25,8%, z 2 061 do 2 591 zł).

Tabela 10. Świadczenie usług opiekuńczych i pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców gminy Puck objętych pomocą społeczną w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ogółem	2	1	0	3	11	22
kwota świadczeń w zł	4 836	2 876	0	14 076	63 423	79 467
liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych	0	0	0	1	4	4
kwota świadczeń w zł	0	0	0	5 500	46 050	18 782
liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6	9	10	14	14	13
kwota świadczeń w zł	95 176	125 705	129 009	160 583	168 879	147 766
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej – liczba osób	14	16	17	26	22	26
kwota świadczeń w zł	276 118	297 766	335 641	517 750	647 878	665 970
średnia kwota świadczenia w zł	2 061	2 026	2 085	2 232	2 521	2 591

Na terenie gminy Puck nie funkcjonują placówki dzienne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. Zapewniony jest jednak dostęp do takiej usługi w mieście Puck. W 2015 roku Wójt Gminy Puck podpisał porozumienie ze Starostą Powiatu Puckiego o współpracy w zakresie współfinansowania działalności Dziennego Domu „Senior-Wigor” (aktualnie „Senior-Plus”). Celem działalności Domu jest zapewnienie wsparcia seniorom powyżej 60. roku życia, poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. W 2019 roku 12 osób uczestniczyło w zajęciach Domu.

Zwiększające się potrzeby zapewnienia wsparcia we własnym środowisku zamieszkania osób starszych wymagają działań – gmina Puck złożyła wniosek aplikacyjny do projektu z zakresu rozwoju usług społecznych w ramach konkursu z poddziałania 6.2.2. RPO WP 2014-2020 w celu utworzenia dziennego domu wsparcia i innych usług skierowanych do seniorów realizowanych na terenie całej Gminy. Powstanie placówki rozszerzy dostępną infrastrukturę dla osób starszych.

Innowacyjną formą wsparcia w miejscu zamieszkania od 2019 roku udostępnioną seniorom z niepełnosprawnościami jest teleopieka oraz rehabilitacja usprawniająca ruchowo dla osób niesamodzielnych. W ramach partnerskiego projektu „Aktywator – system aktywizacji społeczno-zawodowej w powiecie puckim” wsparciem w tej formie objęto 6 osób.

Z jednej strony działania Gminy skierowane są do wszystkich mieszkańców w ramach lokalnych zasobów – utrzymanie ich jest zasadne, ponieważ angażują one w działania wszystkie pokolenia, co zapobiega alienacji seniorów i daje możliwość rozbudowania siatki wsparcia wolontariuszy. Z drugiej strony Gmina rozszerza zakres dostępnych usług dla najbardziej potrzebujących, z problemami zdrowotnymi, pojawiającą się niesamodzielnością i niepełnosprawnością, co jest nieuniknione w kontekście wzrastającej liczby osób starszych.

W kwestionariuszu online dla dorosłych mieszkańców, ankietowani oceniali problemy społeczne w środowisku lokalnym – gminie Puck. Starość i niepełnosprawność to dwa problemy, wskazywane przez prawie połowę respondentów jako poważne (odpowiednio 26% i 23,5%) lub bardzo poważne (20,1%, 19,6%).

Podsumowanie:

- Szeroki dostęp do lokalnych klubów i domów dla wszystkich starszych mieszkańców gminy
- Wzrastająca liczba osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami będzie wyzwaniem, podejmowane działania w zakresie rozszerzania zasobów winny wejść jako stały element systemu
- Korzystna sytuacja w pomocy społecznej – stopniowy, nieznaczny wzrost liczby rodzin korzystających z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby; struktura rodzin w pomocy społecznej wskazuje na singularyzację
- Szybko wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz umieszczenie w domu pomocy społecznej, co generuje wyższe wydatki gminy

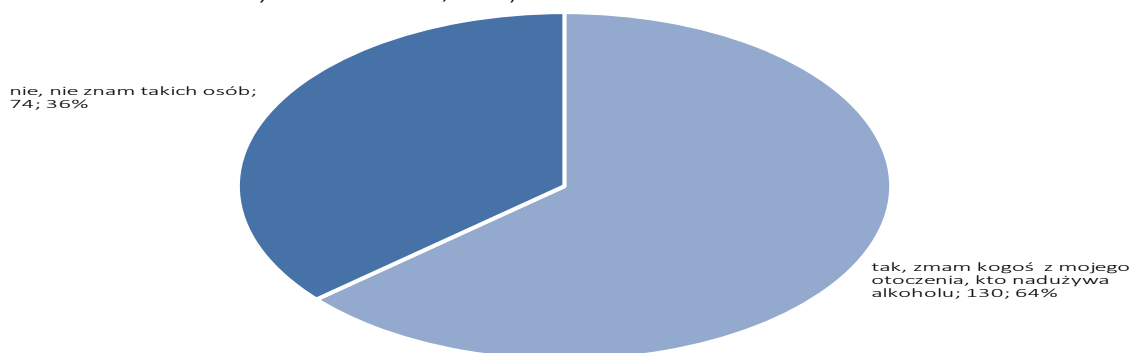
- Szeroka oferta wsparcia seniorów w środowisku może mieć wpływ na mniej dynamiczny wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną.

VI.8. Uzależnienia

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oszacowała, że na świecie jest około 2 miliardy osób spożywających napoje alkoholowe oraz 76,3 miliona osób z zdiagnozowanymi zaburzeniami w związku z używaniem alkoholu. Spożywanie alkoholu wiąże się z szerokim zakresem szkód fizycznych, psychicznych i społecznych, przy czym szkodliwe spożycie jest piątym wiodącym czynnikiem ryzyka przedwczesnej śmierci i niepełnosprawności na świecie. Szacuje się, że alkohol jest przyczyną 3,8% zgonów i 4,6% utraconych na całym świecie lat życia skorygowanych o niepełnosprawność, co kosztuje ponad 1% produktu krajowego brutto kraje o średnich dochodach. Zaburzenia te mogą negatywnie wpływać na funkcjonowanie społeczne i przyczyniać się do zwiększenia liczby ofiar śmiertelnych i obrażeń związanych z piciem oraz prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu, zmniejszeniem wydajności i nieobecności w pracy, agresywnym zachowaniem oraz konfliktami rodzinnymi.

Problemy alkoholowe dostrzegane są przez mieszkańców gminy Puck. Większość respondentów, blisko 64% (przewaga kobiet) wskazuje, że zna kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu.

Wykres 17. Pytanie: Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu? (źródło: wyniki badania CAWI wśród dorosłych mieszkańców, 2020)

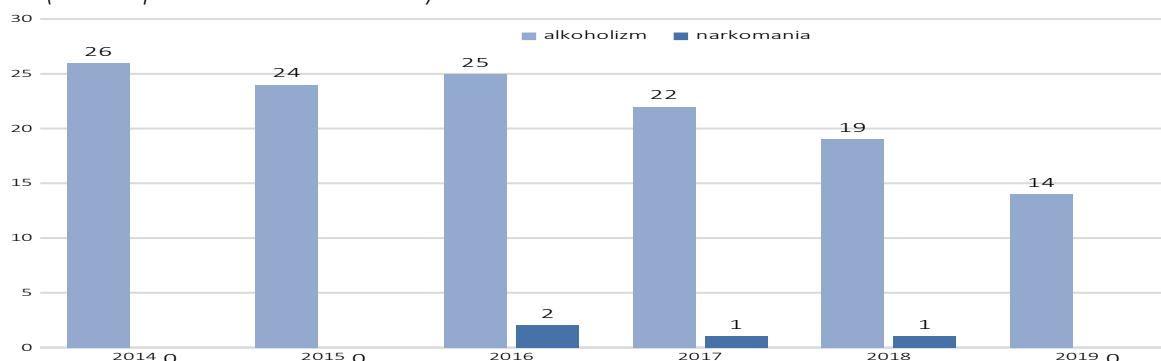

W badaniach przeprowadzonych w 2018 roku wśród mieszkańców województwa pomorskiego w wieku powyżej 60 roku życia, odsetek osób sięgających często po alkohol wyniósł 4,1%¹. Można przypuszczać, że podobna sytuacja występuje na terenie gminy Puck. Główną przyczyną sięgania przez seniorów po alkohol jest poczucie osamotnienia.

Dostępność ekonomiczna do alkoholu wzrasta zarówno w województwie pomorskim jak i w gminie Puck. Średnia cena 0,5l czystej 40% wódki, w województwie pomorskim w 2002 roku, wynosiła 23,71 zł, natomiast w 2018 roku wzrosła do 24,24 zł (wzrost o 2,23%).

¹Sytuacja mieszkańców w wieku 60+ w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego województwa pomorskiego. Raport z badań socjologicznych, 2018

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu i narkomanii w latach 2014-2019 (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03-R)

Podsumowanie:

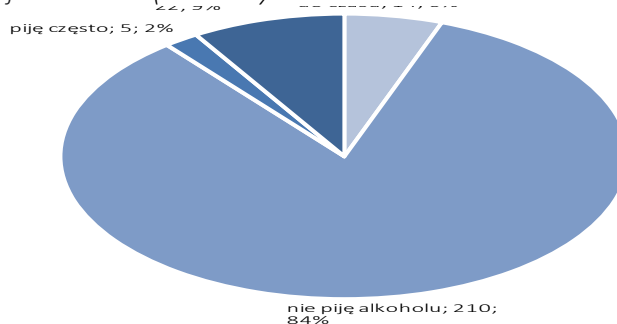
- Problemy alkoholowe występują na terenie gminy Puck
- Szybko wzrasta dostępność ekonomiczna do alkoholu (spadek cen i wzrost dochodów ludności), co przyczynia się do większego spożywania napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy i powoduje negatywne skutki
- Odsetek osób sięgających często po alkohol w wieku powyżej 60 roku życia wynosi ponad 4%.

Młodzież szkolna gminy Puck najczęściej spędza swój wolny czas w domu (24,9%) lub na podwórku, w okolicy domu (22,5%), a także w domu u kolegi lub koleżanki (12,4%). Często wskazywanymi miejscami spędzania czasu wolnego są również kluby sportowe / sekcje sportowe (8,2%), galerie handlowe (5%), basen (4,5%), kino (4%), kluby czy organizacje parafialne (3,9%), biblioteka (3,5%). Aktywnością w formie wolontariatu zainteresowanych jest jedynie - 2,9%, siłownią - 1,3%, harcerstwem - 0,6% respondentów. W świetlicach spędza często swój wolny czas jedynie 1,8% dzieci i młodzieży.

Okolo 95% badanej młodzieży nie pali papierosów, a z osób palących (ok 5%) najczęściej pali – mniej niż 1 papierosa na tydzień.

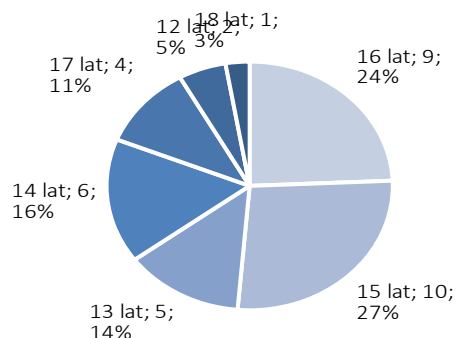
Blisko 84% badanej młodzieży nie pije alkoholu, a z osób pijących (ok 16%) pije rzadko, przy szczególnych okazjach lub od czasu do czasu (14,4%). Częste picie alkoholu dotyczy jedynie 2% młodzieży.

Wykres 19. Pytanie: Czy pijesz alkohol? (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Ogólnie młodzież zbyt wcześnie sięga po alkohol. Wczesny wiek inicjacji alkoholowej ma niekorzystny wpływ na ich system nerwowy i przyszłe nawyki. Ponad połowa młodych mieszkańców gminy Puck (51,3%) wskazała wiek swojej inicjacji alkoholowej w przedziale 15-16 lat. Niepokojącym zjawiskiem jest to, że blisko 30% młodzieży rozpoczyna picie alkoholu w wieku 13-14 a ponad 5% dwunastolatków ma za sobą pierwsze doświadczenia z alkoholem.

Wykres 20. Pytanie: W jakim wieku po raz pierwszy pił(a)ś alkohol? (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Młodzież na terenie gminy Puck, jeżeli pije to spożywa każdy rodzaj alkoholu, jednak najczęściej piwo, następnie wino, wódkę lub inny napój spirytusowy. Około 73% ankietowych ani razu nie upiło się alkoholem w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Sześć razy i więcej piło w tym czasie około 7% młodzieży z populacji pijących. Duże spożycie alkoholu – 5 lub więcej drinków przy jednej okazji (ponad jeden raz) dotyczy - 16% młodzieży z grupy pijących. Na pytanie: Czy w Twojej najbliższej rodzinie (wśród rodziców, rodzeństwa lub innych osób z którymi mieszkasz) jest ktoś, kto Twoim zdaniem spożywa zbyt dużo alkoholu (np. pije systematycznie, upija się)? - młodzież w przeważającej części udzieliła (211) odpowiedzi: „nie lub raczej nie”, co stanowi 84% wszystkich odpowiedzi. Jednak 16% badanych (40 osób) wskazało, że w najbliższej rodzinie jest ktoś, kto spożywa zbyt dużo alkoholu. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku środowiska rówieśniczego.

94% badanej młodzieży ani razu nie używała marihuany czy haszyszu (konopi), a z osób zażywających (6%), aż 2,8% zażywa jej systematycznie – 10 razy lub więcej. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem używało marihuany czy haszyszu (konopi) około 13% badanych z populacji zażywających. Również ponad 94% ankietowanych ani razu nie używało narkotyków innych niż marihuana lub haszysz. Podobnie jak w przypadku marihuany jeśli młodzież zażywa środki psychoaktywne to robi to najczęściej systematycznie (ponad 10 razy lub więcej) – 3%. Aż 98% badanej młodzieży ani razu nie miała do czynienia z dopalaczami i tu również powtarza się reguła, że jeżeli młodzież zażywa je, to robi to systematycznie, najczęściej 10 razy lub więcej.

Wykres 21. Pytanie: Czy zdarzyło Ci się zażyć jakiś narkotyk w ciągu ostatniego miesiąca? (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Blisko 90% badanej młodzieży nie używa leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza, a ponad 95% ani razu ich nie używała w celu odurzenia lub zmiany nastroju. Ponad 7% młodzieży zażywającej leki, używała je ponad 3 razy w swoim życiu, a blisko 5% młodzieży zażywającej leki w celu odurzenia lub zmiany nastroju – używało ich raz lub kilka razy.

W tworzeniu procesu interwencji profilaktycznej kierowanej do dzieci i młodzieży warto uwzględnić koncepcję **resilience** (np. Gamezy i wsp. 1984) skoncentrowanej na rozwijaniu i wzmacnianiu tzw. czynników chroniących. W polskim piśmiennictwie nie ma jednego określenia, które w pełni definiowałoby znaczenie angielskiego terminu resilience – najczęściej przyjmuje się, że oznacza ono elastyczność, odporność, zdolność regeneracji sił, zdrowienie (Borucka 2011, s. 11). Jeśli czynniki ryzyka są powszechnie rozumiane jako wszystko to, co zwiększa prawdopodobieństwo zachowywania się w sposób problemowy lub sprzyjający rozwojowi zaburzeń, to analogicznie – czynniki chroniące oznaczają to, co zmniejsza to prawdopodobieństwo.

Najbardziej powszechnego ujęcia najważniejszych czynników chroniących dokonał Hawkins (1992), zaliczając do nich:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych
- przynależność do „pozytywnej grupy”.

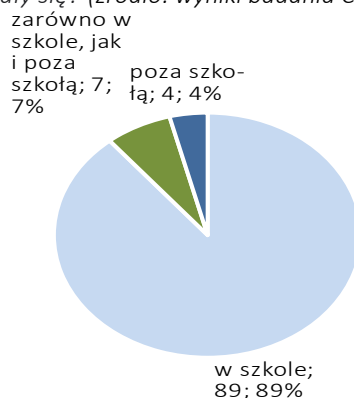
McWhirter i wsp. (2005) czynniki chroniące odnosi do pięciu podstawowych obszarów kompetencji:

- kompetencji szkolnych,
- obrazu własnej osoby i samooceny,
- komunikacji radzenia sobie ze stresem,
- uzyskiwania kontroli nad podejmowaniem decyzji,
- odraczaniem natychmiastowej gratyfikacji,
- posiadaniem życiowego celu.

Młodzież z terenu gminy Puck objęta jest działaniami profilaktycznymi. Najczęściej zajęcia takie prowadzone są w szkole (89%), kilka osób korzystało z tych zajęć poza szkołą (4%), a zarówno w szkole jak i poza nią – korzystało 7% respondentów.

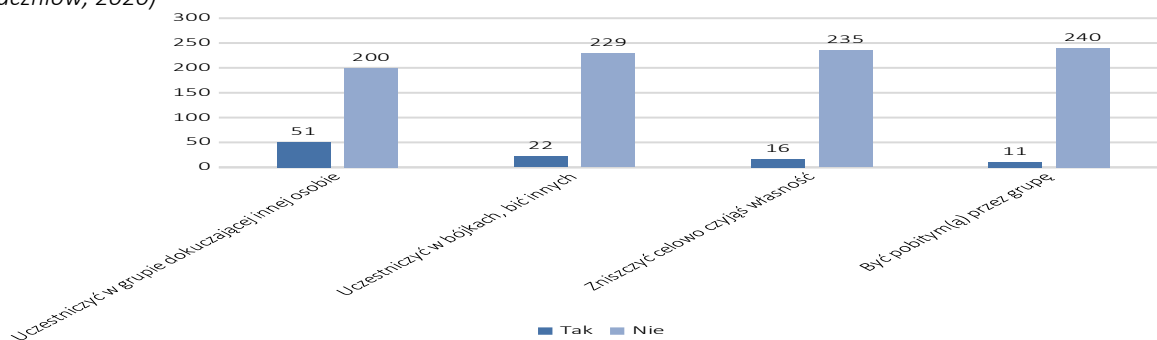
Zajęcia profilaktyczne w przeważającej części prowadziły osoby spoza szkoły (39% odpowiedzi), pracownicy szkół prowadzili mniej takich zajęć (35% odpowiedzi).

Wykres 22. Pytanie: Czy zajęcia odbywały się? (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Większość młodzieży z terenu Gminy nie podejmuje działań świadczących o stosowaniu przemocy rówieśniczej. Najwięcej osób badanych (z deklarujących stosowanie przemocy) brało udział w grupie dokuczającej innej osobie (20%), następnie podejmowanymi zachowaniami negatywnymi były: uczestniczenie w bójkach i bicie innych osób (9%). Młodzież przyznaje się również do celowego niszczenia czyjeś własności (6%), a kilka osób (4%) populacji badanej doświadczyło pobicia przez grupę rówieśniczą.

Wykres 23. Pytanie: Chcielibyśmy zadać Ci teraz kilka pytań dotyczących Twojej sytuacji w środowisku rówieśniczym i rodzinie. Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło Ci się: (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Ponad połowa uczniów (55%) ocenia atmosferę w szkole pozytywnie (jako: raczej dobrą lub bardzo dobrą). Blisko 37% młodzieży określa, że w szkole: „różnie bywa”. Negatywnie atmosferę w szkole ocenia 8% ankietowanych (jako: złą lub bardzo złą).

Blisko połowa badanej młodzieży czuje się ważną osobą dla innych (119;48%). Co trzecia z nich nie ma zdania na ten temat lub postrzega się jako: „osobę nie ważną dla innych”. Ponad 80% uczniów czuje się częścią swojej rodziny, 7% uważa przeciwnie a 11% nie ma zdania na ten temat. Ciekawie wygląda ocena młodzieży dotycząca odczucia dbania o innych vs odczuwania, że są oni zadbani przez inne osoby: raczej i zdecydowanie tak uważa 202;(80%) vs 142;(56%). Nie uważa tak 18;(7%) vs 47;(19%).

Młodzież postrzega się za osoby dbające o innych w większym zakresie niż odczuwa, że jest obdarzana pomocą i dbałością ze strony innych osób. Ponad połowa młodych mieszkańców gminy Puck czuje się osobą wartościową, nie uważa tak 22%, a nie ma zdania w tym zakresie - 20% badanych.

Tabela 11. Pytanie: Oceń na ile każde z poniższych zdań odnosi się do Ciebie (źródło: wyniki badania CAWI wśród uczniów, 2020)

Oceń na ile każde z poniższych zdań odnosi się do Ciebie:	raczej tak i zdecydowanie tak	trudno powiedzieć	raczej nie i zdecydowanie nie
czuję się ważną osobą dla wielu ludzi	119;(48%)	66;(26%)	66;(26%)
czuję się częścią mojej rodziny	206;(82%)	27;(11%)	18;(7%)
czuję się osobą, która dba o innych	202;(80%)	31;(13%)	18;(7%)
czuję się osobą, o którą dbają inni	142;(56%)	62;(25%)	47;(19%)
czuję się osobą wartościową	145; (58%)	51; (20%)	55;(22%)

Ponad połowa młodych mieszkańców gminy Puck regularnie uczestniczy w nabożeństwach, mszach, obrzędach religijnych, blisko 22% nieregularnie uczestniczy w nabożeństwach, a 10% młodzieży w ogóle nie uczestniczy w jakichkolwiek obrzędach religijnych.

Badana młodzież osiąga wysokie wyniki w nauce, blisko 25% ma średnią w przedziale 5,0-5,49, a 24% 4,5-4,99%, aż ok 17% ma średnią powyżej 5,5 do 6,0. Jedynie 2 osoby z całej grupy badanej (251) ma oceny poniżej dostatecznej (3).

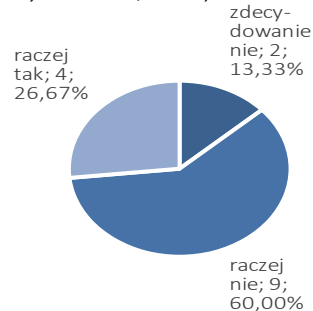
Podsumowanie:

- Młodzież preferuje raczej mało aktywne spędzanie czasu wolnego – głównie w domu (własnym lub kolegi/ koleżanki) oraz na podwórku w bliskiej okolicy domu
- Duża grupa młodzieży posiada hobby lub zajęcie, któremu szczególnie chętnie poświęcą swój wolny czas (zajęcia sportowe, artystyczne, gry komputerowe, książki, opieka nad zwierzętami)
- Zwiększenia wymaga oferta zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych dla dzieci i młodzieży
- Utrzymuje się pozytywny trend przeważającej liczby młodzieży nie palącej papierosów, nie pijącej alkoholu i nie zażywającej narkotyków
- Stale obniża się wiek inicjacji alkoholowej
- Utrzymuje się pozytywny trend związany z dużą liczbą młodzieży nie podejmującej działań świadczących o przemocy rówieśniczej
- Atmosfera w szkole odbierana jest pozytywnie przez uczniów
- Działania profilaktyczne wykorzystują najważniejsze czynniki chroniące

Badanie opinii skali zagrożeń problemów alkoholowych gminy Puck wśród przedstawicieli wybranych losowo 15 punktów sprzedaży napojów alkoholowych z gminy Puck (detal i gastronomia) przeprowadzone zostały w formie wywiadu telefonicznego CATI (Computer-Assisted Telephone Interview) w terminie od 15 do 29 października 2020.

Grupa badawcza w większości uważa, że liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych „raczej nie i zdecydowanie nie powinna być ograniczana”. Blisko co 3-ci badany (27%) uważa, że należy jednak ograniczyć ich liczbę.

Wykres 24. Pytanie: Czy liczba punktów sprzedaży alkoholu powinna być ograniczona? (źródło: wyniki badania CATI wśród przedstawicieli punktów sprzedaży alkoholu, 2020)

Większość badanych uważa, że ograniczenie dostępności alkoholu miałyby pozytywne skutki (47%), przeciwnie uważa 40% badanych, 13% udzieliło niejednoznacznej odpowiedzi: „ani tak ani nie”. Większość badanych (87%) uważa również, że działalność punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie jest uciążliwa dla mieszkańców, niejednoznacznej odpowiedzi: „ani tak ani nie” udzieliło 13% ankietowanych. Ponad połowa respondentów 67% uważa, że ceny alkoholu są ustalone na właściwym poziomie, 20 % się z tym nie zgadza a 13% udzieliło niejednoznacznej odpowiedzi.

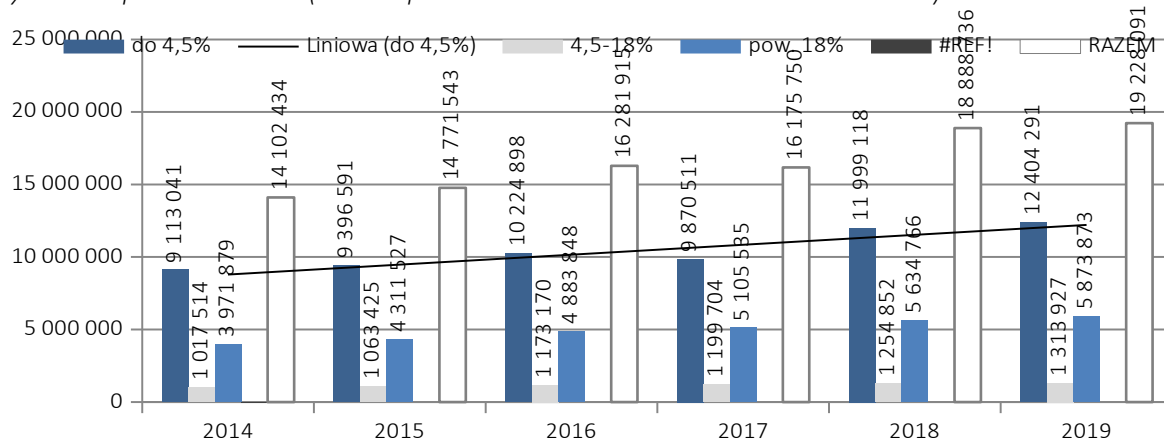
Mieszkańcy gminy Puck kupują najczęściej piwo (87%), następnie wino (13%). Cena mocnych alkoholi jest wysoka stąd też napoje takie jak wódka czy whisky nie są tymi najczęściej wybieranymi przez kupujących.

Większość ankietowanych (60%) uważa, że mieszkańcy gminy Puck nie kupują częściej tzw. „małpek”, 40% uważa przeciwnie. Ponad połowa ankietowanych z placówek (8) sprzedających alkohol nie była w roku 2019 kontrolowana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, siedem placówek było poddanych takiej kontroli. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że aż 11 na 15 placówek uczestniczyło w roku 2019 w szkoleniach dotyczących zasad określonych w przedmiotowej ustawie. Mimo udziału w szkoleniach, aż 87% ankietowanych nie wie, na jakie działania wydawane są środki z tzw. „korkowego”.

Wielkość sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2014 – 2019 (dane analizowane na podstawie sprawozdania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck), z uwzględnieniem kanałów dystrybucji: handel, gastronomia oraz podziału na piwo, wino i wódkę, zwiększa się z roku na rok w każdym z przypadków. Łącząc ten fakt ze zwiększającą się dostępnością ekonomiczną alkoholu (spadek cen i wzrost dochodów ludności), można przypuszczać, że ilość alkoholu docierająca do mieszkańców jest wyższa z roku na rok.

Największy wzrost sprzedaży napojów alkoholowych na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się w kategorii do 4,5% i piwa.

Wykres 25. Sprzedaż alkoholu (źródło: Sprawozdania z działalności GKRPA w Gminie Puck)

Sieć placówek serwujących napoje alkoholowe w gminie Puck jest gęsta i utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie. W 2019 roku gminę Puck zamieszkiwało 26 699 osób a placówek serwujących alkohol było łącznie 69 (sklepy – 52; bary – 17), czyli na jedną placówkę przypadało 387 mieszkańców. Fakt ten w połączeniu ze wzrostem sprzedaży napojów alkoholowych we wszystkich kanałach dystrybucji: handlu, gastronomii oraz wysoką dostępnością ekonomiczną alkoholu wskazuje na potrzebę działań minimalizujących negatywne skutki łatwego dostępu do alkoholu.

Podsumowanie:

- Podnosi się wielkość sprzedaży napojów alkoholowych z uwzględnieniem kanałów dystrybucji: handel, gastronomia oraz podziału na piwo, wino i wódkę
- Sieć placówek serwujących napoje alkoholowe w gminie Puck jest gęsta i utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie, jednak według opinii pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie powinna być ograniczana
- Na 1 placówkę sprzedającą alkohol przypada 387 mieszkańców

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z metod diagnozy sytuacji, przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad Strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjścia dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Oparta jest na schemacie kwalifikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- wewnętrzne pozytywne – mocne strony,
- wewnętrzne negatywne – słabe strony,
- zewnętrzne pozytywne – szanse,
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia.

Mocne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki.

Efektem analizy jest określenie celów strategicznych.

Realizując założenia polityki społecznej gminy Puck należy skupić się na wykorzystaniu szans – mocnych stron wskazanych w czynnikach wewnętrznych. Czynniki zewnętrzne natomiast stwarzają dla polityki rozwiązywania problemów społecznych zarówno szanse jak i zagrożenia. Czynniki te są elementami rzeczywistości, na które realizator strategii nie ma wpływu sprawczego. Są to uwarunkowania społeczne, polityczne powodowane ciągłymi zmianami w otaczającym nas świecie. Przedstawiona poniżej analiza SWOT powstała w oparciu o materiały wypracowane podczas spotkań warsztatowych z przedstawicielami instytucji działającymi na terenie gminy z różnych grup społecznych.

Rodzina

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie finansowe na podstawie odpowiednich ustaw, wsparcie w formie żywności – ogólnopolska karta dużej rodziny dla rodzin wielodzietnych – zagospodarowywane place zabaw dla dzieci na terenie sołectw – świetlice szkolne – świetlice pełniące funkcję placówek wsparcia dziennego – wsparcie specjalistyczne w m.in. Punkcie Pomocy Rodziny dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe, narkomania lub dochodzi do przemocy – wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo przez asystentów rodziny – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck – działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pucku – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez pracowników socjalnych (kontrakty socjalne, działania aktywizacyjne w projektach unijnych) – współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku – działania przeciwdziałające bezrobociu realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku – grupa wsparcia dla kobiet – programy unijne aktywizujące społeczeństwo – szkolenia dla asystentów rodziny, pracowników socjalnych, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck, członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pucku oraz grup roboczych 	<ul style="list-style-type: none"> – brak rodzin wspierających – brak wystarczającej liczby chętnych do założenia rodziny zastępczej – brak terapeutów do prowadzenia terapii rodzinnej – brak psychiatry dziecięcego – niska liczba osób stosujących przemoc biorących udział w programach dla sprawców przemocy (warsztaty, zajęcia, terapia) – brak organizacji pozarządowych działających w tym obszarze na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – udana współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami działającymi w podanym zakresie – dobra współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku – chęć szkolenia się kadry pracującej w obszarze wspierania rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> – lęk społeczeństwa ograniczający chęć tworzenia rodzin zastępczych – zbyt mała liczba specjalistów na rynku pracy

Środowisko lokalne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – współpraca mieszkańców, aktywistów i organizacji pozarządowych w ramach COP Puck i COP Władysławowo. – współzawodnictwa (rankingi) na najlepsze placówki kultury oraz Liga Sportowa Gminy Puck na najaktywniejsze sołectwa/LZS-y – aktywność społeczno-wychowawcza Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych – działalność Kół Gospodyń Wiejskich – działalność Domów i Klubów Kultury – Dożynki, Święto Ziemniaka, koncerty, itp. – festyny dla całych rodzin, bale seniorów organizowane przez sołectwa – wolontariat w szkołach – wolontariat przy Hospicjum – współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz Ochotniczymi Strażami Pożarnymi 	<ul style="list-style-type: none"> – niska motywacji i chęć do działania mieszkańców – brak należytego poczucia związku pomiędzy aktywnością społeczną – więzią międzyludzką a rozwojem własnej osobowości – specyfika społeczeństwa, zamknięcie się w kręgach rodzinnych – brak systemu promującego integrację środowisk rodzinnych i sąsiedzkich – brak lokalnych liderów organizujących działania nakierowane na tworzenie się więzi w środowiskach lokalnych – słaba integracja społeczeństwa niektórych wsi – brak imprez kulturalnych skierowanych do młodzieży oraz osób w wieku 18-30 lat – za mało działań skierowanych do seniorów – słaba współpraca z ekspertami zewnętrznymi – wiedza o nowych metodach pracy i sposobach pozyskiwania pieniędzy, itp.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – mądra polityka władz gminnych ukierunkowana na aktywność i integrację społeczności gminnej – pozytywne nastawienie władz gminy do proponowanych zmian – dofinansowania ze strony Gminy – dobra współpraca pomiędzy instytucjami – dobrze działający Ośrodek Kultury Sportu i Turystyki w Gminie Puck 	<ul style="list-style-type: none"> – media globalne – komercyjne podejście do życia ukazujące od czasu do czasu społeczne wątpliwości co do funkcjonowania systemu pro-społecznego w Gminie (jako niepotrzebny koszt budżetowy) – brak liderów – organizacja imprez kulturalnych tylko w miejscowościach z dostępną infrastrukturą – brak funduszy – niewystarczające fundusze w gminie dla organizacji pozarządowych

Edukacja

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">– stypendia naukowe– rozbudowa szkół– realizacja programów i projektów profilaktycznych i prozdrowotnych– doradztwo zawodowe w ramach realizowanych projektów z UE– festyny edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">– ograniczona liczba działań skierowanych do dzieci uzdolnionych– powolne zmiany w zastosowaniu nowoczesnych technik nauczania– brak systemowego działania edukacji ustawicznej– brak promocyjnych działań motywujących do aktywności w zakresie edukacji ustawicznej– Uniwersytet Trzeciego Wieku
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">– pozytywny stosunek władz samorządowych do problemu edukacji– realizacja projektów unijnych w zakresie aktywizacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none">– niechęć do zmian– brak organizacji pozarządowych działających w zakresie ekologii na naszym terenie– brak funduszy– niska motywacja i poczucie braku związku pomiędzy edukacją ustawiczną, a rozwojem własnej osobowości wśród mieszkańców gminy

Polityka senioralna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Kluby Seniora – obchody Dnia seniora w sołectwach – Domy kultury, świetlice wiejskie – funkcjonujące koła seniora przy placówkach kultury – Seniorzy aktywni – niezależni – mogący korzystać z działań organizowanych przez Kluby i Domy Kultury, Koła Gospodyń Wiejskich, Rady Sołeckie – wsparcie w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pucku dla zależnych seniorów – dostępność do opieki wytchnieniowej dla opiekunów seniorów – w ramach programu rządowego, do którego przystąpiła gmina Puck – dostępność miejsc w dziennym domu pomocy Senior-Plus na terenie miasta Puck – realizacja przez Gminę Puck projektu z zakresu rozwoju usług społecznych w ramach konkursu z poddziałania 6.2.2. RPO WP 2014-2020 (dzienny dom pobytu w Celbowie), usługi rehabilitacyjne i aktywizujące dla seniorów realizowane na terenie całej Gminy, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego) 	<ul style="list-style-type: none"> – brak wykrystalizowanego systemu „Polityki senioralnej Gminy Puck” określającej kierunek rozwoju, współpracy – brak edukacji nt. zdrowego starzenia się oraz zdrowego odżywiania – brak stałej oferty ogólnousprawniającej oraz terapeutycznej dla osób starszych – brak dostępu do psychogeriatrów, geriatrów oraz innych specjalistów – brak transportu dla seniora np. do lekarza – brak specjalistycznej oferty wsparcia osób chorujących na choroby demencyjne – ograniczona liczba miejsc w dziennym domu pobytu – brak Zakładu Opieki Leczniczej na terenie powiatu – brak Gminnej Rady Seniora – brak rozwiniętego wolontariatu – utrudniony dostęp seniorów do rehabilitacji; – słaby dostęp do lekarzy specjalistów – brak organizacji pozarządowych działających w zakresie polityki senioralnej na naszym terenie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – zainteresowanie i otwartość seniorów i ich rodzin na nowe oferty – zaangażowanie seniorów – integracja społeczności wiejskich – infrastruktura sportowa, świetlicowa – dostępność środków publicznych na część działań skierowanych do seniorów – propagowanie problematyki seniorów w polityce władz państwowych i mediach ogólnopolskich – pozytywny stosunek władz samorządowych w kreowaniu działań pro-senioralnych w gminie – odczuwalna, coraz mocniejsza moda na aktywność społeczną i kulturalno-rekreacyjną wśród starszej generacji mieszkańców Gminy – dobre nastawienie do działań władz Gminy – wykształcona i doświadczona kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku 	<ul style="list-style-type: none"> – psychiczna bariera wśród starszych mieszkańców na zaktywizowanie życia społecznego i kulturalno-rekreacyjnego bo to... „nie wypada” lub może doprowadzić do... kalectwa fizycznego – niska świadomość mieszkańców o konieczności zorganizowania opieki dla bliskich tego potrzebujących, a w przypadku umieszczenia bliskiego w domu pomocy społecznej unikanie ponoszenia odpłatności – brak stałych ofert działań dla seniorów – pandemia

Profilaktyka i promocja prozdrowotna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – walory środowiskowe Gminy – zatoka, tereny rolnicze – ścieżki rowerowe, sprzyjające rozwojowi fizycznemu mieszkańców – dobra infrastruktura sportowa na terenie Gminy – działania profilaktyczne na terenie szkół i innych placówek oświatowo-opiekuńczo-kulturalnych tj. imprezy, spotkania promujące zdrowy styl życia – szkolne programy profilaktyki i promocji zdrowia – świetlice opiekuńczo-wychowawcze pełniące funkcję placówek wsparcia dziennego – Punkt Pomocy Rodzinie (porady psychologa, psychiatry, radcy prawnego) – grupa wsparcia dla kobiet – telefon wsparcia – edukacja prozdrowotna prowadzona przez organizacje pozarządowe – dostępność do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy – kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck – dobra współpraca z instytucjami działającymi w obszarze zdrowia publicznego – szkolenia, konferencje, w szczególności kierowane dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą 	<ul style="list-style-type: none"> – brak spójnej „polityki prozdrowotnej” w Gminie – zbyt mała liczba badań przesiewowych – brak stomatologów w ramach NFZ – niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów – niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze zdrowia publicznego na terenie Gminy – niewystarczająca liczba działań związanych z uzależnieniem od środków odurzających – brak pomocy psychiatrycznej dla dzieci
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowująca się infrastruktura (ścieżki rowerowe, place zabaw, boiska wielofunkcyjne, place rekreacyjne) w Gminie – rosnące zainteresowanie zdrowym stylem życia wśród mieszkańców Gminy – zaangażowanie w działania promocji i profilaktyki zdrowia większości placówek oświatowych – dobrze wykształcona i posiadająca duże doświadczenie kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck – przychylny stosunek władz samorządowych do promowania działań w obszarze poprawy zdrowia mieszkańców społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> – brak należytej świadomości u części mieszkańców dotyczącej związku, jaki występuje między prowadzonym stylem życia a zdrowiem – medialny szum informacyjny, dezinformujący o właściwych postawach prozdrowotnych człowieka, często zagubionego w swoich wyborach – niska świadomość mieszkańców dotycząca uzależnień traktowanych jako choroby – pandemia COVID-19; samorząd podejmuje szereg działań mających na celu ograniczenie liczby zachorowań – realizacja bieżących zadań w obszarze zdrowia publicznego spowolniona z powodu pandemii – nieznanne długofalowe skutki szerzenia się pandemii w zakresie gospodarki, zmian w dotychczasowych zachowaniach ludzi, w szczególności dotyczących aktywności fizycznej, higieny, modeli pracy, rekreacji i uzależnień;

VIII. Cel główny i założenia Strategii

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Puck i po spotkaniach warsztatowych z przedstawicielami instytucji i organizacji społecznych, przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie gminy Puck powinny być:

- rodzina (szeroko rozumiana rodzina: rodzina wymagająca pomocy i wsparcia jak również pozostałe rodziny),
- środowisko lokalne (więzi: rodzinne, sąsiedzkie, lokalne; wolontariat; kultura),
- edukacja (ustawiczna, wieloobszarowa, „pro-orientacja” zawodowa; poradnictwo zawodowe; edukacja ekologiczna; zrównoważony rozwój),
- polityka senioralna (aktywni-niezależni; zależni; wolontariat sąsiedzki, międzypokoleniowy),
- profilaktyka i promocja prozdrowotna (zdrowy styl życia; uzależnienia).

Każdy z wybranych priorytetów został przełożony na cel strategiczny, który wyznacza szczególny kierunek działań strategicznych.

Do każdego celu strategicznego wskazano cele operacyjne podzielone na kierunki działań. Dodatkowo wskazano podmioty wiodące i odpowiedzialne za realizację strategii. Dokument zawiera także wskaźniki, ułatwiające dokonywanie oceny stopnia realizacji strategii.

Nadmienić należy, że problemy społeczne, które określono w Strategii nie są zjawiskami, które zakończą się w okresie realizacji strategii. Są to zjawiska ciągłe, które wymagają stałej interwencji. Czas realizacji poszczególnych celów i intensyfikacji działań w danym obszarze warunkowane są jedynie poprzez nasilenia problemów społecznych. Dynamika zmian jakie zachodzą w bieżących czasach powinna uwrażliwiać na pojawienie się nowych zjawisk i problemów społecznych. Część z nich może wykraczać poza opisywaną sytuację w Gminie w 2020 roku.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2021-28 brzmi:

Gmina Puck gminą prowadzącą odpowiedzialną politykę społeczną, zabezpieczającą potrzeby mieszkańców i dającą wszystkim szansę zrównoważonego rozwoju społecznego.

IX. Cele strategiczne i operacyjne

Strategia będzie realizowana przez pięć celów strategicznych, mających charakter ogólny. Cele strategiczne odpowiadają wyznaczonym priorytetowym obszarom. Celom strategicznym podporządkowane są cele szczegółowe i kierunki działań. Dla każdego celu strategicznego strategia przyjmuje wartości, którymi należy się kierować przy jego realizacji.

Cel strategiczny I - Stabilna Rodzina

Wartości dla celu strategicznego I – jakość życia rodziny, godne wychowanie dzieci, równe szanse, integracja, współodpowiedzialność.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi podstawową strukturę każdego społeczeństwa. Sytuacja panująca w rodzinie jest odzwierciedleniem tego, co dzieje się w społeczeństwie. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych rodziców powoduje przekazywanie złych wzorców dzieciom, a nierzadko też rozpad rodziny, który niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci. Prawidłowo funkcjonującej rodziny dzieciom i młodzieży nie zastąpi nikt – ta myśl jest przewodnim motywem działań wspierających rodziny przeżywające kryzys. Wsparcie takim rodzinom udzielane jest m. in. poprzez pracę socjalną, poradnictwo, asystenturę, terapię rodzin oraz pomoc finansową i materialną. Kluczowym zadaniem polityki społecznej w Gminie jest rozwijanie skutecznego systemu pomocy dla rodziny, w tym dla rodziny z dzieckiem; wspieranie jej w trudnościach życiowych tj.: niepełnosprawność członka rodziny, choroba psychiczna, szeroko rozumiany kryzys w rodzinie (m. in. przemoc w rodzinie) oraz przyczynianie się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.

Cel strategiczny II - Silne więzi w środowisku lokalnym i partnerski model realizacji zadań w Gminie

Wartości dla celu strategicznego II – silne więzi lokalne, wysoki poziom współodpowiedzialności za swoją małą Ojczyznę

Jednym z problemów społecznych w gminie Puck jest niska aktywność społeczna mieszkańców i niski poziom więzi rodzinnych, sąsiedzkich i lokalnych. Utrudnia to budowanie społeczeństwa obywatelskiego działającego na rzecz kreowania przestrzeni, w której żyją, jak również współpracującego z władzami Gminy na rzecz jej rozwoju. Pełnienie przede wszystkim roli biorcy, małe chęci do aktywności społecznej, jak również niewielka liczba liderów nie sprzyja zmianie. Niska aktywność społeczna przekłada się na nawarstwianie wielu problemów społecznych, tj.: rozluźnione więzi lokalne, duża anonimowość, brak pomocy międzysąsiedzkiej, niewielka liczba organizacji pozarządowych chętnych do wspierania samorządu lokalnego w realizacji jego zadań lub też gotowych do ich przejmowania. Przekłada się to również na brak poczucia odpowiedzialności mieszkańców za środowisko, w którym żyją.

Cel strategiczny III - Wykształceni i świetli mieszkańcy gminy Puck

Wartości dla celu strategicznego III – wysoka jakość kształcenia; edukacja ustawiczna, wieloobszarowa i wielowymiarowa szeroko dostępna.

Wykształcenie jest czynnikiem warunkujący rozwój społeczno-gospodarczy i minimalizujący problem niezaradności w życiu osobistym i na rynku pracy. Poziom wykształcenia, kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna mieszkańców umożliwiające szybkie przekwalifikowanie się w toku życia zawodowego, są podstawą do samodzielnego funkcjonowania. Jest to tzw. mobilność zawodowa. Kształcenie staje się procesem trwającym bezustannie, przez cały okres życia zawodowego. Dlatego jednym z priorytetów jest promocja rozwoju osobistego i ustawicznego kształcenia się, jak również zadbanie o to, aby zagwarantować wszystkim mieszkańcom równe szanse w dostępie do edukacji i w miarę możliwości do samorozwoju.

Cel strategiczny IV - Zdrowy i bezpieczny senior

Wartości dla celu strategicznego IV – jak najdłużej samodzielnie funkcjonujący senior; wszyscy seniorzy wymagający wsparcia – otrzymują je, na jak najwyższym poziomie.

Starość jest nieunikniona, o tym wiemy wszyscy, choć nie wszyscy sobie to uświadamiamy. Nie musi ona oznaczać bierności, choroby, samotności, wręcz przeciwnie, dzięki wydłużaniu się ludzkiego życia i stałej poprawie jego jakości, w tym także stanu zdrowia, może być to czas aktywnej realizacji własnych pasji i marzeń. Czy to w ramach aktywności zawodowej czy społecznej. Aktywna starość jest wciąż jeszcze czymś nowym w polskich warunkach. Jako społeczeństwo, nadal ulegamy stereotypom osoby starszej: schorowanej, samotnej, nieaktywnej. Osoby starsze to ogromny potencjał, który może i powinien być wykorzystany przez organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. To przede wszystkim nieocenione źródło wiedzy budowanej na podstawie długoletnich życiowych i zawodowych doświadczeń. W opiece nad seniorem ważne jest nie tylko wsparcie w codziennych czynnościach, ale też organizowanie mu czasu wolnego. Odpowiedni dobór zajęć może przyczynić się do poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej. Strategia zakłada działania w kierunku wszechstronnej aktywizacji seniorów. Aktywizacja seniorów jest to umożliwienie im, poprzez stworzenie odpowiednich warunków oraz odpowiednie zmotywowanie, podjęcia działań mających na celu poprawę ich sytuacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej oraz przedłużenie tym samym ich samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym i lokalnym. Strategia zakłada też intensyfikację działań dla seniorów, którzy wymagają wsparcia i opieki oraz ich opiekunów.

Cel strategiczny V - Promocja i profilaktyka zdrowego stylu życia; profilaktyka problemu uzależnień

Wartości dla celu strategicznego V – zdrowy mieszkaniec gminy Puck; niski poziom uzależnień we wszystkich kategoriach wiekowych.

Kluczowym zadaniem polityki społecznej w gminie Puck jest promocja zdrowego trybu życia mieszkańców, a także prowadzenie profilaktyki oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień. Ograniczenie występowania uzależnień zależy w dużej mierze od kompleksowości udzielonego wsparcia, jego dostępności i wczesnych działań zaradczych.

Działania powinny być ukierunkowane zwłaszcza na wczesną profilaktykę uzależnień skierowaną do dzieci i młodzieży celem wykształcenia w nich prawidłowych postaw wobec uzależnień. Osoby uzależnione i ich rodziny powinny mieć dostęp do profesjonalnej pomocy specjalistycznej i zintegrowanego systemu informacji o możliwościach uzyskania wsparcia celem ograniczenia ich fizycznej i psychicznej degradacji.

**OBSZAR PROBLEMOWY: rodziny mieszkające w gminie, w tym wymagająca pomocy i wsparcia, przeciwdziałanie przemocy; przeciwdziałanie bezrobociu
CEL STRATEGICZNY I : Stabilna Rodzina**

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
1. Wspieranie rodzin borykających się z problemem opiekuńczo-wychowawczym	1.1 Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Puck	Wójt, GOPS	Roczne sprawozdania
	1.2 Zabezpieczanie kadry/asystentów rodzin adekwatnie do potrzeb mieszkańców	GOPS	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny
	1.3 Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry GOPS w Pucku	GOPS	Liczba osób biorących udział w szkoleniach
	1.4 Zabezpieczanie dostępu i wspieranie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców adekwatnie do problemów i potrzeb tych rodzin	GOPS, GKRPA, szkoły	Liczba warsztatów, pogadanek, szkoleń
	1.5 Podejmowanie działań w celu zabezpieczenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin	GOPS, GKRPA	Liczba osób, którym udzielono pomocy lub/i wsparcia
	1.6 Podejmowanie działań w celu zabezpieczeniu dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla kadry pomocy społecznej, w tym superwizji	GOPS, GKRPA	Liczba pracowników korzystających z poradnictwa
	1.7 Zapewnienie dzieciom zagrożonym odebraniem z domu, dostępu do świetlic środowiskowych	GKRPA, szkoły	Liczba miejsc w placówkach
	1.8 Prowadzenie pracy socjalnej i podnoszenie jej efektywności m.in. poprzez wykorzystywanie kontraktu socjalnego	GOPS	Liczba osób/ rodzin objętych pracą socjalną
	1.9 Systematyczna współpraca GOPS w Pucku z innymi instytucjami na terenie gminy w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży i podejmowanie wspólnych działań	GOPS	Liczba spotkań Zespołu ds. Asysty Rodzinnej
2. Wspieranie rodzin borykających się z problemem niepełnosprawności i długotrwałą chorobą, w tym chorych i zaburzonych psychicznie	2.1 Zabezpieczanie finansowe rodzin z problemem niepełnosprawności i/lub długotrwałą chorobą	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem/ Wysokość wydatkowanych kwot
	2.2 Pomoc w dostępie do sprzętu rehabilitacyjnego	Wójt, GOPS	Liczba punktów umożliwiających wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego
	2.3 Udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny zgodnie z ust. „Za życiem”	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
	2.4 Podejmowanie działań w celu zapewnienia dostępu do poradnictwa specjalistycznego	GOPS	Liczba osób/rodzin, którym udzielono informacji i/lub wsparcia

**OBSZAR PROBLEMOWY: rodziny mieszkające w gminie, w tym wymagająca pomocy i wsparcia, przeciwdziałanie przemocy; przeciwdziałanie bezrobociu
CEL STRATEGICZNY I : Stabilna Rodzina**

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
	2.5 Zabezpieczanie dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w tym z zaburzeniami psychicznymi	GOPS	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi/specjalistycznymi usługami opiekuńczymi/specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi
	2.6 Realizacja rządowych programów adresowanych do osób z niepełnosprawnościami	Wójt, GOPS	Liczba programów realizowanych przez gminę/GOPS
	2.7 Aktywizowanie zawodowe poprzez kierowanie do udziału w programach PUP, UE i CIS	GOPS	Liczba osób skierowanych do programów
	2.8 Otwartość na współpracę z organizacjami pozarządowymi w obszarze wspierania osób i rodzin dotkniętych niepełnosprawnościami i/lub długotrwałą chorobą	Gmina, GOPS	Liczba udzielonych grantów
	2.9 Zabezpieczanie dostępu do pomocy/wsparcia instytucjonalnego, m.in do DPS, schroniska z usługami opiekuńczymi i Dziennego Domu Pobytu	GOPS	Liczba osób objętych wsparciem
3. Wspieranie rodzin w kryzysie	3.1 Zabezpieczanie potrzeb i wspieranie osób/ rodzin dotkniętych zdarzeniami losowymi, m.in. pożar, powódź, śmierć w rodzinie, itd.	GOPS	Liczba osób objętych pomocą
	3.2 Wspieranie i zabezpieczanie potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, m.in. poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	GZI	Roczne sprawozdania z realizacji programu
	3.3 Wspieranie osób i rodzin borykających się z problemem uzależnień	GKRPA, GOPS	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem
	3.4 Wspieranie i zabezpieczanie potrzeb osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Puck oraz Przeciwdziałania Narkomanii	GKRPA	Roczne sprawozdania
	3.5 Zabezpieczanie dostępu do wsparcia specjalistycznego z obszaru przeciwdziałania przemocy i uzależnień	GZI, GKRPA, GOPS	Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego

**OBSZAR PROBLEMOWY: rodziny mieszkające w gminie, w tym wymagająca pomocy i wsparcia, przeciwdziałanie przemocy; przeciwdziałanie bezrobociu
CEL STRATEGICZNY I : Stabilna Rodzina**

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
	3.6 Aktywne reagowanie na pojawiające się nowe obszary zagrażające bezpiecznemu funkcjonowaniu mieszkańców gminy Puck	GZI, GKRPA, GOPS	Sprawozdania z działalności
	3.7 Wzmacnianie lokalnej siatki instytucji, podmiotów i inicjatyw lokalnych w celu przeciwdziałania problemom społecznym w gminie Puck	Wójt, GOPS	Liczba podejmowanych wspólnych działań, spotkań ZI, GKRPA i Zespołu Asysty Rodzinnej
4. Wspieranie i aktywizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym spowodowanym m.in. ubóstwem, bezrobociem i bezdomnością	4.1 Wspieranie finansowe, rzeczowe i materialne osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	GOPS	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem
	4.2 Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu, m.in. o kontrakt socjalny	GOPS	Liczba osób objętych pracą socjalną
	4.3 Realizacja projektów i programów adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	GOPS, CIS, PUP, NGO	Liczba realizowanych projektów/programów
	4.4 Aktywizowanie społeczne i zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. poprzez kierowanie do prac społecznie użytecznych, programów UE, PUP i CIS jak również wykorzystywanie instrumentów ekonomii społecznej	GOPS	Liczba osób skierowanych
	4.5 Rozwijanie i wzmacnianie współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za reintegrację społeczną i zawodową, m.in. z PUP, NGO	Wójt, GOPS, PUP, NGO	Liczba spotkań
	4.6 Zabezpieczanie miejsc w noclegowniach i schroniskach dla osób bezdomnych oraz w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	GOPS	Liczba miejsc, na które zostały zawarte umowy

OBSZAR PROBLEMOWY: Rodzina; Środowisko lokalne; więzi: rodzinne, sąsiedzkie, lokalne, wolontariat; kultura
CEL STRATEGICZNY II : Silne więzi w środowisku lokalnym i partnerski model realizacji zadań w Gminie

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
1. Wzmocnienie lokalnej tożsamości kulturowej	1.1 Popularyzowanie dorobku kulturowego swoich środowisk poprzez m.in. wydawnictwa, Internet czy spotkania z interesującymi ludźmi, wystawy	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć
	1.2 Wspieranie i ochrona kultury oraz pamięci lokalnej (ochrona tradycji i dziedzictwa kulturowego swoich małych ojczyzn poprzez m.in. Izby pamięci, rekonstrukcje zdarzeń historycznych czy legend lokalnych)	OKSiT, sołectwa, KGW, szkoły, NGO	Liczba wydarzeń promujących pamięć lokalną
	1.3 Promowanie sylwetek autorytetów i zasłużonych ludzi i liderów jako wzorców osobowych rozwoju społeczności lokalnych	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba przedsięwzięć promujących
	1.4 Rozwijanie amatorskiej twórczości artystycznej wynikającej z frakcji środowiskowych	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba przedsięwzięć
2. Budowanie lokalnych pozytywnych relacji społecznych kształtujących otwarte i życzliwe postawy ludzi wobec siebie	2.1 Popularyzowanie i wspieranie imprez integrujących środowiska lokalne, np. spotkania sąsiedzkie, święta ulicy czy festyny wiejskie	OKSiT, sołectwa, KGW, szkoły, NGO	Liczba imprez/ spotkań
	2.2 Popularyzacja wolontariatu międzypokoleniowego i środowiskowego	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba akcji promujących
3. Budowanie partycypacyjnego modelu realizacji zadań w Gminie	3.1 Rozszerzenie współpracy Wójta, Rady Gminy z Sołtysami i Radami Sołeckimi	Wójt, sołectwa	Liczba spotkań
	3.2 Otwartość na inicjatywy, działania oddolne i delegowanie realizacji zadań (w miarę możliwości), m.in. poprzez konkursy grantowe	Gmina, GOPS, NGO	Liczba zrealizowanych grantów

**OBSZAR PROBLEMOWY: Edukacja ustawiczna; wieloobszarowa; poradnictwo zawodowe; edukacja ekologiczna; zrównoważony rozwój
CEL STRATEGICZNY III : Wykształceni i światli mieszkańcy gminy Puck**

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
1. Tworzenie optymalnych warunków do rozwoju oferty edukacyjnej szkół i podnoszenie jakości edukacji	1.1 Systematyczne doposażanie bazy edukacyjnej placówek oświatowych, podążające za bieżącymi zmianami, gwarantujący wysoki poziom kształcenia	Wójt, ZOPO, szkoły	Liczba przekazywanych środków
	1.2 Zapewnienie odpowiedniej ilości, jakości kadry dydaktycznej i specjalistycznej	Wójt, ZOPO, szkoły	Liczba kadry dydaktycznej i specjalistycznej
	1.3 Podnoszenie i stałe doskonalenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli	ZOPO, szkoły	Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje
	1.4 Zapewnienie dostępu do dodatkowej oferty edukacyjnej wszystkim dzieciom z terenu gminy	ZOPO, szkoły	Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych
	1.5 Zapewnienie uczniom specjalistycznego wsparcia (m.in. pedagog, psycholog)	Wójt, ZOPO, szkoły	Liczba zatrudnionych specjalistów
	1.6 Pozyskiwanie środków zewnętrznych na podnoszenie jakości edukacji oraz wyrównywanie szans edukacyjnych	ZOPO, szkoły	Liczba zrealizowanych programów i projektów
	1.7 Kontynuacja i rozszerzanie edukacji związanej z regionem (m.in. nauka języka kaszubskiego)	OKSiT, ZOPO, szkoły, NGO	Liczba szkół, w których prowadzone są zajęcia
	1.8 Rozwijanie sieci wolontariatu w szkołach na terenie gminy	Szkoły, NGO	Liczba szkół, przy których działa wolontariat
	1.9 Rozszerzanie oferty na formy opieki dla dzieci w wieku 0-3 lat	Wójt, ZOPO	Liczba miejsc opieki nad dziećmi w wieku 0-3
	1.10 Rozszerzanie oferty na formy opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym	Wójt, ZOPO	Liczba miejsc opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym
	1.11 Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży zdolnej	Wójt, ZOPO, szkoły	Liczba uczniów którym przyznano stypendium
	1.12 Zapewnienie dostępu do zajęć korekcyjno- kompensacyjnych i innych specjalistycznych adekwatnie do potrzeb	Wójt, ZOPO, szkoły	Liczba dzieci objętych wsparciem
	1.13 Dbanie o dostęp dzieci i młodzieży do informacji i poradnictwa zawodowego w nawiązaniu do lokalnych potrzeb rynku pracy	szkoły, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, PUP	Liczba dzieci, która skorzystała z poradnictwa

**OBSZAR PROBLEMOWY: Edukacja ustawiczna; wieloobszarowa; poradnictwo zawodowe; edukacja ekologiczna; zrównoważony rozwój
CEL STRATEGICZNY III : Wykształceni i światli mieszkańcy gminy Puck**

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych i edukacja ustawiczna mieszkańców Gminy	2.1 Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w dostępie do edukacji	ZOPO, szkoły	Liczba rodzin objętych wsparciem
	2.2 Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rozszerzania oferty edukacyjnej adresowanej do mieszkańców, w szczególności rodziców z terenu gminy (m.in. warsztaty kompetencji rodzicielskich)	ZOPO, szkoły, GKRPA, OKSiT, NGO	Liczba ofert edukacyjnych
	2.3 Stwarzanie warunków do ciągłego kształcenia się i rozwijania swoich zainteresowań, niezależnie od wieku	OKSiT, GOPS, NGO	Liczba ofert
3. Rozwijanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Gminy	3.1 Opracowanie spójnego proekologicznego programu rozwoju świadomości/ wiedzy ekologicznej dla mieszkańców gminy	Wójt, szkoły, OKSiT, NGO	Opracowany dokument
	3.2 Popularyzacja edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych, kulturalnych i w środowiskach lokalnych, sołectwach	Szkoły, OKSiT, NGO, sołectwa	Liczba zrealizowanych działań/ akcji

OBSZAR PROBLEMOWY: Polityka senioralna: aktywni – niezależni; zależni; wolontariat: sąsiedzki, międzypokoleniowy
CEL STRATEGICZNY IV : Zdrowy i bezpieczny senior

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
1. Wzmacnianie działań na rzecz aktywizacji osób starszych i niezależnych	1.1 Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia	OKSiT, KGW, sołectwa, NGO	Liczba przedsięwzięć profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia
	1.2 Tworzenie i wspieranie stowarzyszeń (Uniwersytet Trzeciego Wieku, Uniwersytet Każdego Wieku, Koła/Kluby Seniora)	OKSiT, NGO	Liczba funkcjonujących podmiotów
	1.3 Promowanie i wspieranie wolontariatu senioralnego na rzecz własnego środowiska i grup defaworyzowanych	OKSiT, sołectwa, NGO	Liczba wolontariuszy
	1.4 Promowanie i rozwijanie idei wymiany międzypokoleniowej i wolontariatu międzypokoleniowego	OKSiT, szkoły, sołectwa, NGO	Liczba podjętych działań
	1.5 Wspieranie organizacji pozarządowych działających w zakresie polityki senioralnej na terenie Gminy Puck	Wójt	Liczba udzielonych grantów
	1.6 Bieżące udostępnianie seniorom informacji dotyczących oferty kulturalnej, działających organizacji pro-senioralnych i instytucji pomocowych	OKSiT, GOPS, NGO, sołectwa	Liczba podmiotów realizujących kierunek działania
2. Zdiagnozowanie potrzeb i otoczenie opieką starszej generacji mieszkańców gminy Puck	2.1 Opracowanie kierunków rozwoju „Polityki senioralnej gminy Puck” w oparciu o diagnozę środowiska i analizę jego potrzeb	Wójt	Wypracowanie dokumentu
	2.2 Rozszerzanie dostępności oferty opiekuńczej w miejscu zamieszkania adekwatnie do potrzeb mieszkańców Gminy	GOPS	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
	2.3 Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób starszych	GOPS, NGO	Liczba osób objętych poradnictwem
	2.4 Wzmacnianie bezpieczeństwa we własnym miejscu zamieszkania osób starszych, m.in. poprzez pogadanki, wykłady adresowane do seniorów o czyhających niebezpieczeństwach i zagrożeniach	OKSiT, GOPS, NGO, Policja	Liczba pogadarek, wykładów

OBSZAR PROBLEMOWY: Profilaktyka i promocja prozdrowotna: zdrowy styl życia; przeciwdziałanie uzależnieniom; dodatkowe działania Gminy
CEL STRATEGICZNY V : Promocja i profilaktyka zdrowego stylu życia; profilaktyka problemu uzależnień

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
1. Promocja i profilaktyka zdrowego stylu życia	1.1 Organizowanie kampanii i programów promujących zdrowy tryb życia i profilaktykę związaną z zachowaniami prozdrowotnymi i poprawą zdrowia mieszkańców Gminy	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba przeprowadzonych kampanii/programów
	1.2 Podejmowanie działań zmierzających do rozszerzenia oferty i realizacji badań profilaktyczno- zdrowotnych mieszkańców	Gmina	Liczba zrealizowanych badań profilaktycznych
2. Tworzenie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców Gminy	2.1 Bieżące opracowywanie i aktualizowanie informatora o zasobach turystyczno- krajoznawczych i rekreacyjnych Gminy	OKSiT	Informator o zasobach
	2.2 Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz kreowania aktywnego stylu życia	OKSiT, szkoły, NGO	Liczba wspólnych projektów/przedsięwzięć
3. Wzmacnianie skuteczności działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień	3.1 Przeprowadzanie badań, sondaży, opinii, diagnoz, ekspertyz z obszaru uzależnień, profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień	GKRPA	Bieżąca diagnoza problemów
	3.2 Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	GKRPA	Roczne sprawozdanie
	3.3 Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych	GKRPA, OKSiT, szkoły, NGO	Liczba kampanii edukacyjnych/profilaktycznych
	3.4 Edukacja rodziców, dzieci i młodzieży w obszarze zagrożeń związanych z zachowaniami problemowymi (przemoc, używki, substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne, itd.)	GKRPA, OKSiT, szkoły, NGO	Liczba prelekcji/ kampanii
	3.5 Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych dostępem do świetlic opiekuńczo- wychowawczych z programami profilaktycznymi (placówki wsparcia dziennego)	GKRPA	Liczba dzieci i młodzieży objęta wsparciem

OBSZAR PROBLEMOWY: Profilaktyka i promocja prozdrowotna: zdrowy styl życia; przeciwdziałanie uzależnieniom; dodatkowe działania Gminy
CEL STRATEGICZNY V : Promocja i profilaktyka zdrowego stylu życia; profilaktyka problemu uzależnień

Cel operacyjny	Kierunek działania	Podmioty wiodące	Wskaźnik
	3.6 Ciągłe podnoszenie wiedzy specjalistów zajmujących się kwestią uzależnień i przemocą w rodzinie	GKRPA, GZI	Liczba osób objęta szkoleniami
	3.7 Rozszerzanie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (m.in. prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego, itd.)	GKRPA, NGO	Liczba osób korzystających z poradnictwa

X. Realizacja i źródła finansowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Puck na lata 2021-2028 nie stanowi zbioru zamkniętego. Wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania.

Strategia jest dokumentem programującym życie społeczności lokalnej, dlatego też w sposób zamierzony została sformułowana na takim poziomie ogólności, aby była elastyczna i stwarzała możliwości dostosowywania realizowanych w oparciu o nią działań do zmieniających się zjawisk i problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.

Realizacja celów strategicznych zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Puck jest rozłożona na lata 2021-2028.

Środki na realizację Strategii pochodzić będą ze środków własnych gminy, jak i w miarę możliwości, ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Trudno przewidzieć wysokość pozyskanych środków, co może przekładać się na stopień realizacji celów strategicznych.

Z tego powodu bardzo ważnym elementem jest bieżący, coroczny monitoring i ewaluacja zrealizowanych zadań jak i również analiza przyczyn, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają realizację celów.

XI. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja Strategii to zadania złożone – zarówno z uwagi na zakres zadań, jak i liczbę podmiotów realizujących jego założenia. Zaangażowani kluczowi realizatorzy są z jednej strony składową formalnej struktury samorządowej, a z drugiej reprezentują także partnerów publicznych i społecznych niezależnych od struktur samorządowych, co wymaga uruchomienia skoordynowanego systemu. Wykonywanie monitoringu obejmować będzie takie czynności, jak: gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie i redystrybucję zbiorczych danych, analizę i prezentowanie pozyskanych danych ilościowych i jakościowych.

Celem monitoringu będzie zapewnienie empirycznych, rzetelnych danych od kluczowych realizatorów Strategii. Zarówno ilościowe, jak i jakościowe dane pozwolą na śledzenie postępów prac wdrożeniowych oraz umożliwią weryfikację poziomu wykonania zaplanowanych zadań oraz wskaźników produktów i rezultatów w wieloletniej perspektywie czasowej.

Monitoring Programu będzie przede wszystkim odpowiedzią na potrzeby kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości oraz odpowiadać będzie na potrzeby diagnostyczne, planistyczne i ewaluację.

Monitoring na potrzeby kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości będzie miał na celu pomiar postępu, systematyczne kontrolowanie, czy wszystkie zaplanowane zadania przebiegają zgodnie z planem i w jakim stopniu są osiągane wskaźniki rezultatów.

Koordinator Strategii będzie pozyskiwał dane od realizatorów na wewnętrznych formularzach sprawozdawczych zgodnie z przyjętym harmonogramem raportowania (nie rzadziej niż raz w roku). Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych, zarówno na potrzeby samych realizatorów, w celu redystrybucji informacji, jak i w celu opracowania oraz prezentacji wymaganych okresowych i rocznych sprawozdań.

Monitoring na potrzeby diagnostyczne odnosić się będzie do gromadzenia danych i informacji zwrotnych od kluczowych realizatorów, partnerów, klientów, beneficjentów Programu oraz ze środowiska lokalnego, które to umożliwią zdobycie pełnego rozeznania, co do istoty i rozmiarów problemów uzależnień w skali lokalnej oraz trendów rozwojowych, a także inwentaryzację zasobów, jakimi dysponuje gmina Puck.

Monitoring umożliwi również pozyskanie niezbędnych informacji planistycznych na kolejne lata od kluczowych realizatorów, z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji z diagnozy.

Monitoring na potrzeby ewaluacji będzie kluczowym źródłem informacji dla bieżącej oceny wewnętrznej oraz ewaluacji zewnętrznej. Koordinator Strategii zarządzać będzie procesem ewaluacji, która obejmować będzie w szczególności kontynuowanie badań społecznych w zakresie diagnozy problemów społecznych – niezbędnych do opracowania rzetelnej diagnozy, a także przeprowadzania zewnętrznych ewaluacji.